

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

ปริญญา

ปฐมวัยศึกษา	การศึกษา
สาขา	ภาควิชา
เรื่อง	ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย
	The Effects of Story Telling Activity Provision with Role Play on Global Warming Knowledge of Preschool Children
นามผู้วิจัย	นางปณิดา ทองมูล
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	(รองศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D.)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลาธิป สมหาหิโต, Ed.D.)
หัวหน้าภาควิชา	(อาจารย์สิทธิกร สุมาลี, ศษ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
ที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

The Effects of Story Telling Activity Provision with Role Play
on Global Warming Knowledge of Preschool Children

โดย

นางปณิดา ทองมูล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปณิศา ทองมูล 2555: ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
ที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(ปฐมวัยศึกษา) สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D. 108 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดง
บทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง
 $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 31 คน
ของโรงเรียนอนุบาล คหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย
แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 24 แผน แบบทดสอบ
ความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดภาวะ
โลกร้อน ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน และการแก้ไขปัญหา
ภาวะโลกร้อน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ
ค่า t

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
ประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย มีคะแนน
ความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนสาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อน ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน แนว
ทางการป้องกันภาวะโลกร้อน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Panida Thongmoon 2012: The Effects of Story Telling Activity Provision with Role Play on Global Warming Knowledge of Preschool Children. Master of Education (Early Childhood Education), Major Field: Early Childhood Education, Department of Education. Thesis Advisor: Associate Professor Pattamavadi Lehmongkol, Ph.D. 108 pages.

The purpose of this research was to study the effects of story telling activity provision with role play on global warming knowledge of preschool children.

Subjects used in this research were 31 male and female preschool children ranging in age from $4\frac{1}{2}$ – $5\frac{1}{2}$ years old studying in kindergarten level 3 class in the first semester year of 2011. Subjects were selected by using Cluster sampling from Kaset Home Economics Kindergarten School, Department of Home Economics, Faculty of Agriculture, Kasetsart University. The instruments were 24 plans of story telling activity provision with role play on global warming knowledge and test of global warming knowledge of preschool children. The obtained data was analyzed by mean, standard deviation and dependent t-test.

The results of this research indicated that children who participated in story telling activity provision with role play on global warming knowledge had higher knowledge of causes, impacts, preventions, and problem solving of global warming and had higher posttest scores than pretest scores at the level of .05 significance

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลาธิป สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจ สอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์และคุณค่าทางวิชาการรวมทั้งให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณครูใหญ่และบุคลากร โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี และขอบคุณผู้แต่งหนังสือและเจ้าของผลงานการวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยนำมาใช้อ้างอิงเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และขอขอบคุณญาติพี่น้อง ครอบครัว ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่มีได้เอ่ยนามที่คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดมา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ในที่สุด

ปณิดา ทองมูล

กุมภาพันธ์ 2555

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
สมมติฐานการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสำหรับเด็กปฐมวัย	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องภาวะ โลกร้อน	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
กรอบแนวคิดการวิจัย	43
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	51
ผลการวิจัย	51
ข้อวิจารณ์	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการวิจัย	63

สารบัญ (ต่อ)

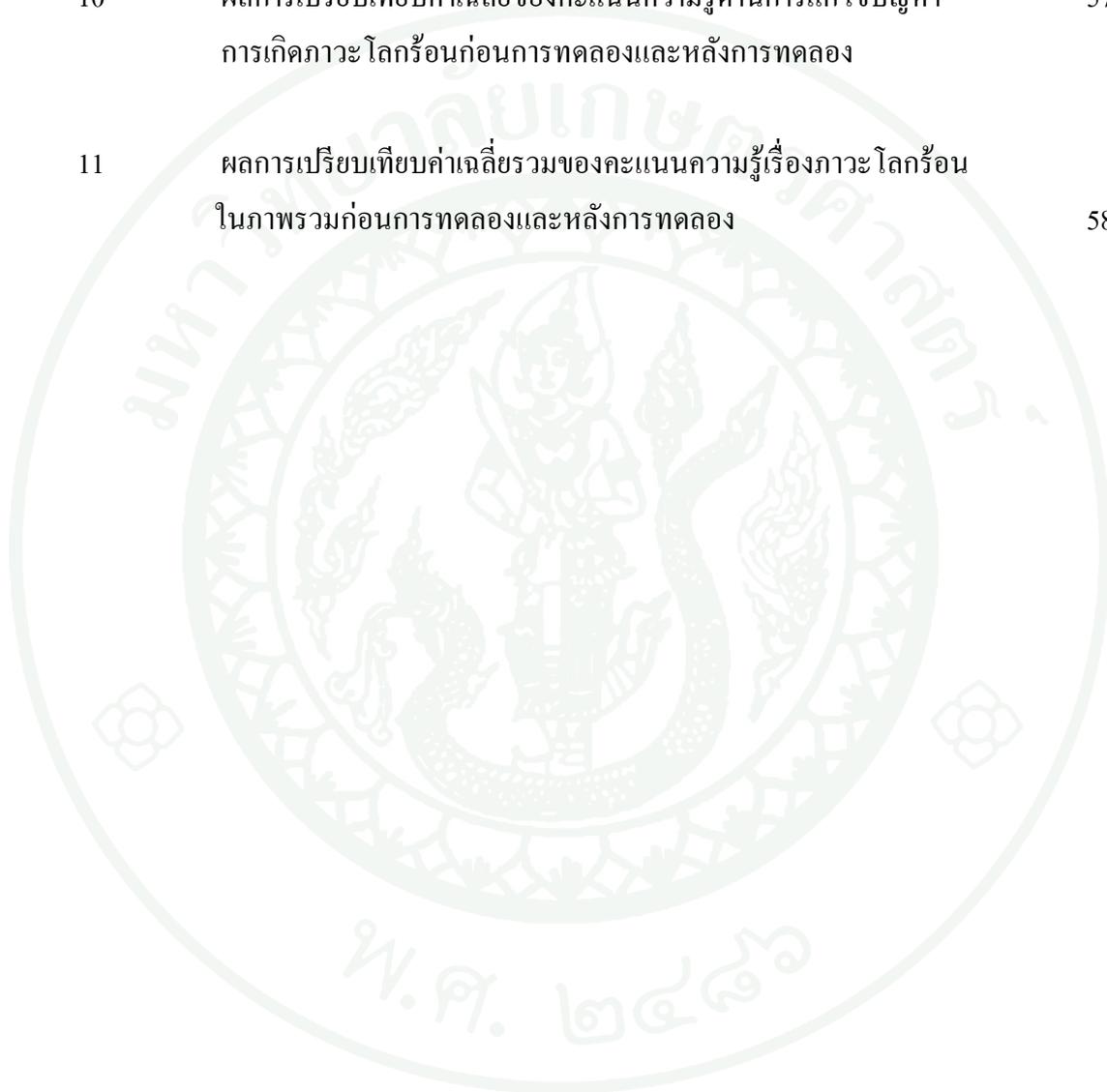
	หน้า
ข้อเสนอแนะ	66
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	68
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย	73
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	75
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่เพื่อทำวิจัย	79
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการ แสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็ก ปฐมวัย	81
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็ก ปฐมวัย	94
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย	96
ภาคผนวก ช ภาพการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาท สมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย	105
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รูปแบบ One-Group Pretest-Posttest Design	45
2	แบบแผนการทดลอง	50
3	คะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะ โลกร้อนของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	52
4	คะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะ โลกร้อนของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	53
5	คะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะ โลกร้อนของเด็ก ปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	54
6	คะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะ โลกร้อนของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	55
7	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิด ภาวะ โลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	56
8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิด ภาวะ โลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	56
9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกัน การเกิดภาวะ โลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหา การเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	57
11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน ในภาพรวมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	58

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	43
ภาพผนวกที่		
1	กิจกรรมการร้องเพลงต้นไม้	106
2	การเคลื่อนไหวประกอบเพลงต้นไม้	106
3	กิจกรรมเล่านิทานลูกต้นไม้ช่วยโลก	106
4	กิจกรรมปลูกต้นไม้	106
5	กิจกรรมประดิษฐ์ตัวละครและฉากต้นไม้	106
6	กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ	106
7	กิจกรรมการร้องเพลงขยะ	107
8	กิจกรรมการฟังนิทานเรื่องขยะ	107
9	กิจกรรมประดิษฐ์สื่อจากหนังสือพิมพ์	107
10	กิจกรรมการคัดแยกขยะ	107
11	กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ	107

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) คือ การที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกที่เพิ่มสูงขึ้นสร้างความเสียหายและคุกคามไปทุกพื้นที่ทั่วโลก จากผลของภาวะเรือนกระจกหรือที่รู้จักกันในชื่อว่า Green House Effect เป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วโลก มีต้นเหตุมาจากการที่มนุษย์ที่มีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันทันสมัย รวมทั้งการเพิ่มจำนวนทรัพยากรมนุษย์อย่างรวดเร็ว ทำให้แย่งกันกินแย่งกันใช้ ทรัพยากรทางธรรมชาติกันอย่างต่อเนื่อง นำมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวัน และเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้เพิ่มปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาไหม้เชื้อเพลิงต่าง ๆ การใช้อุปกรณ์ในชีวิตประจำวัน การขนส่งและการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม การเพิ่มก๊าซกลุ่มไนตรัสออกไซด์และคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC) เข้าไปในชั้นบรรยากาศพร้อม ๆ กับการตัดไม้ทำลายป่าอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรด้านป่าไม้ที่เคยเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับมนุษย์อย่างมหาศาล สภาพอากาศของโลก ร้อนขึ้นส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตบนโลกอย่างรุนแรง สภาพอากาศแปรปรวนก่อให้เกิดโรคและพาหะของโรคชนิดใหม่ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำทะเลสูงขึ้นทำให้ชายฝั่งทะเลถูกน้ำกัดเซาะ ส่งผลกระทบต่อป่าชายเลนและป่าชายหาดปริมาณน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น พื้นที่ชายฝั่งทะเลได้รับผลกระทบบางพื้นที่อาจจมหายไปอย่างถาวร รวมไปถึงความแห้งแล้ง อุณหภูมิที่สูงขึ้นอาจทำให้บางพื้นที่กลายเป็นทะเลทราย พืชพันธุ์ก็เกิดน้ำท่วมรวมไปถึงด้านเกษตรกรรมผลิตผลทางอาหารลดลง และกระทบถึงด้านเศรษฐกิจอีกด้วย (นันทพร บุญประสม, 2552)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นความรุนแรงของภาวะโลกร้อนและงานวิจัยที่ปรากฏ มนุษย์จึงหาทางป้องกัน แก้ไข ตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยกันลดภาวะโลกร้อน จึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้มีความสำคัญตลอดจนให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน ประชาชน เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบ ร่วมรณรงค์ฟื้นฟูทางแก้ไขเยียวยาจะสามารถช่วยให้ความรุนแรงนั้นเบาบางลง และไม่กลายเป็นส่วนหนึ่ง ที่ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงนับเป็นแนวทางหนึ่งที่แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนในการป้องกันสิ่งแวดล้อมที่จะถูกทำลายอย่างย่อยยับไปกับโลกเพราะเด็กในวันนี้ คือ

ผู้ใหญ่ในวันหน้า ถ้าเด็กมีจิตสำนึกที่ไม่ทำผิดต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้เด็กปฏิบัติสิ่งที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้ ดังนั้นวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ควรสร้างขึ้นในเด็กปฐมวัย ซึ่งในการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น ก็ได้เน้นความสำคัญในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งขณะให้ลูกที่ไม่ทำลายสถานสมบัติ เพราะเป็นวิธีการที่จะแก้ปัญหาของสิ่งแวดล้อมได้ตรงประเด็นที่สุด โดยการปลูกฝังเด็กปฐมวัยให้มีความตระหนักรักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อการช่วยกันดูแลป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีไว้ทีละเล็กละน้อยจนเป็นรูปแบบที่ดีในอนาคตได้ การปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านภาวะโลกร้อนนั้นควรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กปฐมวัย และการเลือกใช้วิธีการที่สามารถปลูกฝังเด็กอย่างเป็นรูปธรรม (กรมวิชาการ, 2546)

กิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาเด็กโดยองค์รวมได้นั้นมีมากมายหลายกิจกรรม หนึ่งในกิจกรรมเหล่านั้น ก็คือการเล่านิทาน นิทานมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก เพราะนิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาทางความคิดและมีจินตนาการ ดังที่ Plato กล่าวว่า พี่เลี้ยง พ่อ แม่ ครูอาจารย์ควรประดับประดาตัวเองให้เต็มไปด้วยนิทาน นิทานให้ความอบอุ่นยิ่งกว่าอ้อมกอดของวงแขน (กรีก ยूनพันธ์, 2543) การเล่านิทานจึงมีผลช่วยให้เด็กฟังอย่างตื่นเต้น สนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้รับความสนใจ มีคติธรรมสอนใจ ให้เด็กมีสมาธิหรือความตั้งใจยาวนานขึ้นและสร้างความเข้าใจในเนื้อหาของนิทานให้เห็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น การฟังนิทานยังช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการทางด้านภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และเกิดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีของผู้ฟังและผู้เล่าทั้งแม่กับลูก ครูกับศิษย์ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ การนำนิทานมาใช้เป็นสื่อและเครื่องมือของครู (สันหพัฒน์ อรุณธรี, 2542)

ปัจจุบันกิจกรรมการเล่านิทานมุ่งเน้นการฝึกทักษะการฟังอย่างเดียว เด็กมักเป็นผู้ฟัง เด็กไม่ได้รับการฝึกให้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและจริงจัง การเล่านิทานจึงสะท้อนความคิดจินตนาการมีความเข้าใจการรักษาธรรมชาติและรักสิ่งแวดล้อมผ่านตัวละคร การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกดี เด็กได้เลียนแบบตัวละครในเรื่องที่จะช่วยส่งเสริมความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยด้านสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติช่วยให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ และพัฒนาเด็กได้สมความมุ่งหมาย เด็กนำข้อคิดตัวอย่างไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถส่งเสริมพัฒนาการได้เป็นอย่างดี (กรีก ยूनพันธ์, 2539)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญทำให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ สามารถช่วยปรับเปลี่ยนแนวคิดพฤติกรรมเด็กให้ดีขึ้น เด็กเกิดความสุข-สนานเพลิดเพลินแฝงคติสอนใจ เป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีในการช่วยกันลดภาวะโลกร้อนได้ดีผ่านสื่อที่เป็นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติในการช่วยกันลดภาวะโลกร้อนด้านสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา เด็กนำความรู้ความเข้าใจไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์สำหรับครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และเป็นแนวทางเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 94 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้มาด้วยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 31 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนและการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติของเด็กปฐมวัย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติของเด็กปฐมวัย

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ครูได้แนวทางสำหรับการพัฒนากิจกรรมโดยใช้การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้วิธีการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้ความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย
3. ส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยในการฝึกการฟังเรื่องราวจากนิทาน การแสดงบทบาทสมมติ และได้รับความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนด้านสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนตลอดจนส่งเสริมกระบวนการคิดของเด็กปฐมวัยพร้อมกระตุ้นจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ มีความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

นิยามศัพท์

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่เกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อน โดยมีการกำหนดบทบาทให้เด็กได้แสดงออกตามตัวละครและสถานการณ์ที่ปรากฏในนิทานแต่ละเรื่อง โดยเน้นความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย กำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมเพียงสั้น ๆ เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ สนุกสนาน ตื่นเต้น และนำติดตามชมสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเรียนโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม โดยการใช้คำถาม การร้องเพลง การเคลื่อนไหวประกอบเพลง ปริศนาคำทาย เกม และสนทนาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนจากภาพ

ขั้นดำเนินการสอน หมายถึง ขั้นตอนที่ทำให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียดตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการเล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องภาวะโลกร้อนให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กประดิษฐ์สื่อจากเศษวัสดุเพื่อใช้เป็นฉากและสื่ออุปกรณ์ในการแสดงบทบาทสมมติ แล้วให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติตามเรื่องอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนเลือกสื่ออุปกรณ์ให้ตรงกับเนื้อหาอย่างหลากหลายให้เด็กได้เลือกตามความสนใจ มีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

ขั้นสรุปบทเรียน หมายถึง ขั้นตอนการสรุปบททวนเนื้อหาของบทเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญทั้งหมดโดยย่อและใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ ที่เหมาะสมให้ได้ใจความ จากการฟังนิทานและแสดงบทบาทสมมติมาตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ในเนื้อหาในลำดับต่อไป

ความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริงของเด็กปฐมวัยที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กเพศชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชา
คหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิดและแนวทางการวิจัย โดยสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

- ความหมายของนิทาน
- ความสำคัญของการเล่านิทาน
- ประเภทของนิทาน
- หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- รูปแบบและวิธีการเล่านิทาน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ

- ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ
- ความสำคัญและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ
- ประเภทของการแสดงบทบาทสมมติ
- หลักในการนำการแสดงบทบาทสมมติไปใช้ในการจัดประสบการณ์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

- ความหมายของภาวะโลกร้อน
- สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน
- ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน
- แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน
- การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่นนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นเรื่องเล่าหรือแต่งขึ้นมาเล่าสืบต่อ ๆ กันมาช้านานตั้งแต่ครั้งโบราณสู่ปัจจุบันจากผู้ใหญ่สู่เด็กสืบทอดต่อกันมายาวนานเรื่องที่เล่า เช่น นิทานพื้นบ้าน หรือเรื่องที่แต่งขึ้นตามจินตนาการ เพื่อความบันเทิง สนุกสนานมีคติสอนใจและปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามมี ผู้ให้ความหมายของการเล่นนิทานไว้ดังนี้

ทรงพร สุทธิธรรม (2534) ได้กล่าวว่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหรือแต่งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อความสนุกสนานหรือสอดแทรกแนวความคิดคุณธรรมลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็กเพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม

จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2535) กล่าวว่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือแต่งขึ้น โดยอิงความจริงเป็นจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ทำให้เกิดความสนุกสนานและแฝงความคิดสอนใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เนื้อเรื่องในนิทาน

เกริก ยूनพันธ์ (2539) กล่าวว่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่โบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ตลอดจนแทรกแนวคิดเพื่อให้เด็กนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

วรรณิ ศิริสุนทร (2542) กล่าวว่า การเล่นนิทานมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เดิมเป็นการเล่าด้วยปากเปล่า ต่อมาเมื่อมีการวิวัฒนาการตัวอักษรและการพิมพ์จึงได้มีการนำนิทานมาพิมพ์เป็นเล่ม ผู้เล่นนิทานมักได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไป

สรุปได้ว่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาในอดีตถึงปัจจุบัน มีผู้แต่งขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินแฝงความคิดคติสอนใจ และสามารถนำแนวความคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของการเล่านิทาน

นิทานมีความสำคัญและมีคุณค่าสำหรับเด็ก การฟังนิทานทำให้เด็กได้เข้าใจรูปแบบของภาษา เป็นการเพิ่มความรู้ในคำศัพท์ใหม่ๆ เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชนแต่ละหมู่ และมีนิสัยรักการอ่านได้ผ่อนคลายอารมณ์สนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้ ทำให้เกิดสมาธิ มีผู้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการเล่านิทานไว้ดังนี้

วรรณิ ศิริสุนทร (2532) กล่าวถึง ประโยชน์และคุณค่าของนิทานช่วยเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กได้เป็นอย่างดีดังนี้

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟังมีสมาธิรู้จักสำรวจอริยาบถของตนเอง
2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้
3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความและเนื้อเรื่อง
4. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นมีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
5. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้าและธรรมชาติ
6. ช่วย让孩子ได้รู้จักโลกจากแง่มุมเล็ก ๆ น้อย ๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจในการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

รวีวรรณ รังสิยาพันธ์ (2533) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. เป็นการเร้าทางสื่อภาษา การเล่านิทานทำให้เด็กได้เข้าใจรูปแบบของภาษาในการเล่าเรื่องสนทนาต่าง ๆ และเป็นการเพิ่มความรู้ในคำศัพท์ใหม่ ๆ ซึ่งเมื่อเห็นคำศัพท์นั้น ๆ ในหนังสือ

จะเข้าใจง่ายขึ้น

2. เกิดการเฝ้าทางการฟังเสียงและสำเนียงการเล่านิทานที่มีบทบรรยายบทสนทนาที่มีเสียง มีจังหวะที่แปรเปลี่ยนไปจะจูงใจให้เด็กตั้งใจฟังและสามารถจับความหมายในน้ำเสียงได้

3. เป็นการเฝ้าทางสายตาจากรายการนิทานที่ใช้สื่อประกอบ เช่น หุ่น หนังสือ รูปภาพอีก ทั้งตัวผู้เล่าเอง โดยมองเห็นสีหน้าท่าทางกิริยาที่แสดงออกเป็นสิ่งเร้าที่เกิการรับรู้อันส่งผลให้ผู้ฟัง เกิดความรู้สึกกลัว รัก หรือเกลียดเปลี่ยนไปตามท้องเรื่อง

4. เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสังคม นิทานทำให้เด็กได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณีของชนแต่ละหมู่ ศีลธรรมจรรยา รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคม

5. ช่วยปลูกฝังคุณธรรมความดี ความเป็นสุภาพชน ความละเอียดอ่อนขึ้นในจิตใจ

6. การเล่านิทานเป็นการโน้มน้าวให้ผู้รักหนังสือดี ๆ และมีนิสัยรักการอ่านไปด้วย

7. เน้นการสร้างเสริมความคิดริเริ่มและการเลียนแบบที่ดีให้เด็กกระทำ

เกริก ยूनพันธ์ (2543) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังเกิดความรู้สึกอบอุ่นหรือใกล้ชิดกันเองกับผู้เล่า
2. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย และ สดชื่นแจ่มใส
3. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังมีสมาธิหรือตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยาวขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการตรึงให้ผู้ฟังหรือเด็ก ๆ จดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเรื่อง
4. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังถูกกล่อมเกลาคด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทำให้ เด็ก ๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น

5. นิทานทำให้เด็กหรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อน รู้จักการรับ และการให้มองโลกในแง่ดี
6. นิทานทำให้เด็กหรือผู้ฟัง สามารถใช้กระบวนการคิดในการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหา
7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ หรือผู้ฟังได้ โดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการ การคิดที่มีประสิทธิภาพ
8. เด็ก ๆ และผู้ฟังได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
9. นิทานช่วยส่งเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
10. นิทานสามารถช่วยให้เด็ก ๆ และผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง การออกเสียงการกระดก ลื่นตัว ร เรือ หรือ ล ลิง ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

นิทานมีคุณค่าทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินช่วยกล่อมเกลาคจิตใจให้อ่อนโยน และสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นิทานยังช่วยพัฒนาการทางด้านภาษา ความคิด และจินตนาการทำให้เกิดสมาธิ และช่วยแก้ไขพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้อย่างเหมาะสมด้วย

ประเภทของนิทาน

นิทานสำหรับเด็กในปัจจุบันมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน การแบ่งประเภทของนิทานจึงขึ้นอยู่กับว่าใช้หลักเกณฑ์ใดในการแบ่ง ซึ่งได้มีผู้แบ่งประเภทนิทานต่าง ๆ ดังนี้

วรรณิ ศิริสุนทร (2532) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน จนภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จดจำเรื่องราวมาเขียนขึ้นบ้าง ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งดั้งเดิมเป็นใคร มักจะกล่าวอ้างว่าเป็นของเก่าแล้วเอามาเล่าใหม่ นิทานพื้นบ้านแบ่งเป็นชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้

- 1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking – Beast Tales) มีตัวละครเป็นสัตว์พูดจาโต้ตอบกัน บางครั้งสัตว์ก็พูดจาโต้ตอบกับคนด้วย เช่น เรื่องลูกหมูสามตัว เป็นเรื่องการสร้างที่อยู่อาศัยว่า

ควรจะสร้างบ้านของตนให้มั่นคงแข็งแรงเพื่อให้ความอบอุ่นและความปลอดภัยแก่ผู้อยู่อาศัย และเรื่องแม่ไก่สีแดง แมวเจ้าปัญญา เป็นเรื่องของความฉลาดในการใช้สติปัญญา เป็นต้น

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative Tales) เป็นนิทานเรื่องธรรมดาพื้น ๆ แต่เนื้อเรื่องมีการกระทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ และซ้ำ ๆ กัน เช่น เรื่องตากับยาย ลูกไก่ตื่นตูม

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Drolls หรือ Humorous Tales) เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนองไร้สาระหรือโง่เขลาและแปลกประหลาด ชวนให้เห็นเป็นเรื่องตลกขบขัน บางครั้งก็เป็นการใช้ปฏิภาณไหวพริบ เช่น เรื่องชายจี๊ดมึน ศรีธนญไชย

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourquoi Stories หรือ Tales that Tell Why) ส่วนใหญ่นิทานพื้นบ้านชนิดนี้มีเนื้อเรื่องที่อธิบายหรือตอบคำถามของเด็ก ๆ ว่า “ทำไม” ส่วนใหญ่อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของสัตว์หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้คนในชาติต่าง ๆ บางครั้งก็เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น เรื่องทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมเสือจึงมีลาย น้ำทะเลทำไมจึงเค็ม เป็นต้น

1.5 เทพนิยาย (Fairy Tales) บางครั้งเรียกว่า นิทานเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา (Tales of Magic) ลักษณะของนิทานชนิดนี้ที่เห็นเด่นชัด คือ เรื่องมักยาก ซบซ้อน ตัวละครมักมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สามารถคลานบนกาลสิ่งที่ตั้งงามหรือสิ่งที่ชั่วร้ายได้ หรือมีผู้วิเศษสามารถทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้ อย่างที่คนธรรมดาไม่สามารถจะทำได้ เป็นนิทานพื้นบ้านชนิดที่ครองใจเด็กมาเป็นเวลาช้านาน มักนิยมขึ้นต้นว่า ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว หรือ ในกาลครั้งหนึ่ง เช่นเรื่อง สังข์ทอง พระรถเมรี

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) มีลักษณะเป็นนิทานสั้น ๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ที่มีบทบาทเหมือนคน มีแกนเรื่องแกนเดียว มีโครงเรื่องง่ายและสั้น และต้องให้บทเรียนที่สอนใจเป็นข้อสรุปที่ชัดเจน นิทานคติธรรมของต่างประเทศที่รู้จักกันดีได้แก่ นิทานอีสป (Aesop's Fables) ผู้เขียนคือ อีสป (Aesop) ซึ่งเข้าใจว่าเป็นทาสชาวกรีก มีชีวิตอยู่ระหว่าง 620-560 ปี ก่อนคริสตกาล เนื่องจากเขาถูกจำกัดเสรีภาพในการพูดและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จึงพยายามหาทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นและเสียดสีประชดประชันการเมืองในสมัยนั้นออกมาในรูปแบบของนิทานสอนคติธรรม

3. นิทานเทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นเหตุการณ์และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์

ทางธรรมชาติเป็นมนุษย์อ้อมตะมีพลังเวทมนต์คาถาและอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เช่น เทพเจ้ากรีกชื่อซีอุส

4. มหาकाพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายกับเทพปกรณัม ต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญฟันฝ่าอุปสรรคและประสบความสำเร็จในที่สุด สันนิษฐานว่าวีรบุรุษเหล่านี้จะไม่ใช้เรื่องราวของบุคคลซึ่งมีตัวจริงในประวัติศาสตร์

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal Stories) นิทานเก่าที่มีตัวละครเป็นสัตว์เราจะพบมากในบทกลอนกล่อมเด็ก นิทานพื้นบ้านและนิทานสอนคติธรรม แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีผู้แต่งนิทานสำหรับเด็กที่มีตัวละครเป็นสัตว์ โดยแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ สัตว์ที่มีบทบาทการกระทำอย่างคน สัตว์ที่มีความเป็นอยู่อย่างสัตว์แต่พูดได้อย่างคน และสัตว์ที่มีความเป็นอยู่และนึกคิดตามธรรมชาติของสัตว์

กรีก ยูนิพันธ์ (2539) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิทานหรือเทพนิยาย หรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทาน หรือนิยายที่เกินเลย ความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอก หรือ ตัวละครเด่น ๆ จะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเนื้อเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ เป็นต้น

2. นิทานประจำถิ่น หรือนิทานพื้นบ้านมักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของ โบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด เป็นต้น

3. นิทานคติสอนใจเป็นนิทานที่เปรียบเทียบเชิงเปรียบเทียบกับชีวิต และความเป็นอยู่ร่วมกัน ในสังคมมนุษย์ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ให้พิถีพิถันละเอียดรอบคอบ และไม่ประมาท ช่วยเหลือและเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ นิทาน วีรบุรุษมักเป็นเรื่องราวที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญ ๆ ไว้และมักสร้างฉากหรือ

สถานการณ์น่าตื่นเต้น หรือเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน และทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคลผู้เป็นวีรบุรุษ นั้นมีความสามารถและน่าสนใจจริง ๆ

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริงลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก และเปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง หรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเองมักเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีสนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุมที่ตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องราวแปลก ๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานมีมากมายหลายประเภท โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งที่แตกต่างกันออกไปเปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิด และแนวทางแก้ไขบางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง

หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานสำหรับเด็กต้องพิจารณาว่าเด็กมีความสนใจตามระดับอายุ ชอบฟังนิทานประเภทใด นิทานที่ดีเหมาะสมสำหรับเด็กและที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก ดังนั้นผู้เล่านิทานต้องมีหน้าที่พิจารณา และคัดสรรนิทานที่ดีและเหมาะสมกับเด็กดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็กดังนี้

1. เป็นหนังสือภาพเนื้อหาสั้น ๆ ส่วนมากเป็นภาพการ์ตูน
2. รูปเล่มลักษณะกะทัดรัดไม่เล็กและใหญ่เกินไป

3. กระดาษใช้กระดาษอย่างดี หนา แข็งแรง อาจทำด้วยผ้า
4. ใช้ภาษาง่าย ๆ อาจเป็นคำคล้องจองง่าย ๆ สั้น ๆ
5. ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์
6. ตัวอักษรควรใช้ตัวโต
7. เนื้อหาเป็นคำศัพท์ที่เด็กมักจะพบในชีวิตประจำวัน
8. ควรเลือกใช้คำศัพท์ อักษรซ้ำ ๆ เด็กจดจำได้ดี
9. จำนวนหน้ากระดาษ 10-20 หน้า

ประไพ แสงดา (2544) กล่าวว่าหลักเกณฑ์การเลือกนิทานไว้ดังนี้

1. วัยเด็กควรพิจารณาว่าเด็กมีความสนใจ ชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก คือ ประมาณ 10 ถึง 15 นาที หรือประมาณ 12 หน้า
2. เนื้อหาสาระคว่าเหมาะสมและสอดคล้องแทรกข้อคิดคุณธรรมเพียงใด
3. รูปภาพประกอบมีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม มีภาพประกอบ 60 เปอร์เซ็นต์ หรือ 70 เปอร์เซ็นต์ เนื้อเรื่องประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ หรือ 30 เปอร์เซ็นต์
4. รูปเล่มมีขนาดกะทัดรัดเหมาะสมกับมือเด็ก ขนาด 16 หน้า หรือ ขนาด 17×18.50 เซนติเมตร
5. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาสั้น ๆ ง่าย ๆ ขนาดของตัวอักษรประมาณ 32 พอยท์ หรือ 5 มิลลิเมตร และตัวอักษรไม่ควรเป็นตัวอักษรประดิษฐ์ ควรเลือกใช้คำศัพท์หรือ ตัวอักษรซ้ำ ๆ จะทำให้เด็กจำได้ดีและเห็นบ่อย

ปรีดา ปัญญาจันทร์ และ ชีวัน วิสาสะ (2553) กล่าวว่า ผู้เล่าจะเล่านิทานให้เด็กฟัง ต้องเลือกนิทานให้เป็นเสียก่อนเพราะนิทานที่มีอยู่ทั้งหมด ไม่ใช่เด็กจะชอบทุกเรื่อง ประการแรกต้องดูก่อนว่า นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการของเด็กได้มากน้อยเพียงไร และนอกจากนี้นิทานเรื่องนั้นสนองจินตนาการแบบมิติสัมพันธ์ขั้นที่เท่าไร หรือพิจารณาว่าสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กได้หรือไม่ ความต้องการพื้นฐานของเด็กคือ กิน เล่น มหัศจรรย์เพียง 3 ข้อง่าย ๆ เท่านั้นถ้ามีอยู่ในนิทานครบทั้ง 3 ข้อ นิทานเรื่องนั้นก็จะเป็นิทานเรื่องโปรดของเด็กทันที ส่วน

สาระอื่น ๆ นั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่จะสอดแทรกเข้าไปในนิทาน และไม่ควรมากจนเกินไป ด้วย ควรมีเพียงหนึ่งประเด็นเท่านั้นก็พอ

หลักเกณฑ์ในการเลือกนิทานให้เหมาะกับเด็กที่จะฟังเรื่องราวสิ่งสำคัญที่ผู้เล่าควรคำนึงถึง ต้องพิจารณาว่าเด็กมีความสนใจตามระดับอายุและเพศชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของเนื้อเรื่องระยะเวลาเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก ใช้ภาษาสั้น ๆ ง่าย ๆ และสอดแทรกข้อคิด คุณธรรมเพียงใดเนื้อหาสาระดูว่าเหมาะสม มีรูปภาพประกอบ มีสีสัน ขนาดเหมาะสมกับเด็ก

รูปแบบและวิธีการเล่านิทาน

ในการเล่านิทานผู้เล่าจะต้องมีรูปแบบและวิธีการในการเล่าที่หลากหลาย ดังนั้นนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะการเล่านิทานสำหรับเด็กไว้ดังนี้

วรรณิ ศิริสุนทร (2532) กล่าวว่า บุคคลที่จะเล่านิทานให้ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้อาจเป็นเรื่องเสียง การเลือกใช้คำพูด คำสนทนาต่าง ๆ การแสดงท่าทางและการปฏิบัติตัว รวมถึงการใช้หนังสือภาพ ด้วยข้อเสนอแนะที่ควรยึดถือปฏิบัติในการเล่านิทานมีดังนี้

1. การปรับเสียงให้ดีขึ้น
2. การวางท่าสง่าจากทรงตัวที่ดี
3. การเลือกใช้คำพูด
4. ภาษาถิ่น
5. สิ่งที่ช่วยสนับสนุนและการออกท่าทาง
6. หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
7. การแสดงสด
8. การขัดจังหวะ
9. การทดสอบกับผู้ฟัง
10. การวิจารณ์การเล่าด้วยตัวของผู้เล่าเอง
11. การเสนอรายการที่ประสบความสำเร็จ

เกริก ชุ่นพันธ์ (2539) ได้กล่าวถึง รูปแบบและวิธีการเล่านิทาน ผู้เล่าจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะใช้เล่า
2. คัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะกับกลุ่มผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทานของผู้เล่า
4. การลงมือเล่านิทานผู้เล่าต้องเล่าให้ราบรื่นด้วยรูปแบบและเทคนิคเฉพาะของผู้เล่าเอง
5. สถานที่เวลาที่ใช้เล่าผู้เล่าจะต้องพิจารณาเพื่อความเหมาะสม
6. ติดตามผลการเล่านิทานผู้เล่าจะต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วยว่าผู้ฟังให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ ปรีดา ปัญญาจันทร์ และ ชีวัน วิสาสะ (2553) ได้แบ่งรูปแบบการเล่านิทานไว้ดังนี้คือ

1. เล่าปากเปล่าผู้เล่าต้องเตรียมตัวด้านเนื้อหา นิทาน อ่านนิทานที่จะเล่าและทำความเข้าใจกับเนื้อหา นิทานเสียก่อน น้ำเสียงที่จะเล่า ผู้เล่า นิทาน ให้เด็กจำนวนมากฟัง ไม่จำเป็นต้องทำเสียงเล็กเสียงน้อยเก่ง แต่ผู้เล่าต้องมีน้ำเสียงที่น่าฟัง ที่สำคัญที่สุดคือการเว้นจังหวะการเน้นเสียงให้ดูน่าสนใจไม่ควรใช้น้ำเสียงราบเรียบเกินไป เสียงเบา-เสียงหนัก พุดเร็ว-พุดช้า ต้องมีบุคลิกที่น่าสนใจสำหรับเด็ก คือไม่นิ่งจนเกินไป ไม่หลุกหลิกจนเกินไป บรรยากาศในการฟังนิทานต้องไม่วุ่นวายจนเกินไป ผู้ฟังต้องอยู่ในท่าที่นั่งสบายที่สุด

2. เล่าโดยใช้หนังสือประกอบการเล่า อ่านนิทานให้ขึ้นใจ ศึกษาภาพประกอบที่เป็นปก หน้าปกหลัง การถือหนังสือเปิดหนังสือให้สัมพันธ์กับเรื่องที่เล่า

3. เล่าโดยใช้ภาพประกอบเป็นแผ่นภาพประกอบการเล่า ถ้าเด็กที่ฟังนิทานมีจำนวนมาก ภาพในหนังสือจะเล็กเกินไปเราต้องวาดภาพขึ้นมาใหม่

4. เล่าโดยใช้สื่อใกล้ตัว เมื่อผู้เล่าไม่ได้เตรียมอะไรมาเลย ก็สามารถหยิบฉวยเอาสิ่งที่มีวางอยู่ใกล้ ๆ มาสื่อประกอบการเล่าได้ เช่น ซอคล้องกับแปรงลบกระดาน โดยไม่ต้องแต่งอะไรเพิ่มเติม ๆ มีจินตนาการแบบมิติสัมพันธ์อยู่แล้วง่ายแก่การสมมติ

5. เล่าโดยใช้ศิลปะเข้าช่วย ผู้เล่าต้องมีความสามารถในทางศิลปะด้วย แต่ไม่ต้องถึงกับเก่งมากมายเอาแค่มีความรู้ศิลปะเบื้องต้นเท่านั้นก็พอ การเล่าไปพับไป เช่น พับนก พับดาว

การเล่านิทานที่กล่าวมาข้างต้นมีหลายรูปแบบเป็นวิธีการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องเตรียมตัวสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมก่อนที่จะเล่าจะช่วยให้ผู้ฟังมีสมาธิในการฟังนิทานมากยิ่งขึ้น เกิดความสนุกเพลิดเพลินไม่น่าเบื่อ ผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ สามารถจำเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง เกิดการเลียนแบบตัวละครที่ประทับใจ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อทัศนคติพฤติกรรมและลักษณะนิสัยดีขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ

ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติเป็นเทคนิคหรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมได้แสดงออกเลียนแบบบทบาทของคนอื่นที่ไม่ใช่ของตนเอง เด็กจะเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดี ซึ่งนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เด็กจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสามารถนำมาใช้ปรับแก้ไขพฤติกรรมของเด็กได้เป็นอย่างดี มีผู้ให้ความหมายของการเล่นบทบาทสมมติไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2540) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ อาจใช้สิ่งประกอบการเล่นสมมติเพื่อเร้าความสนใจ และก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะรูปภาพ และสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ได้กล่าวถึง การแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความจริง ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะให้การแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ความคิดและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระและบทบาทอย่างลึกซึ้งและรู้จักปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรม และการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ทิสนา แคมมณี (2547) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และนำเอาการแสดงของผู้อื่น ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลใหม่ในการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

การแสดงบทบาทสมมติ คือ การที่เด็กได้แสดงได้ลงมือปฏิบัติจากการจัดสื่อของจริงและของจำลองให้มีความใกล้เคียงกับเรื่องราวความเป็นจริง เด็กได้แสดงออกตามความคิดและจินตนาการที่สร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมชาติ ตามความรู้สึกโดยไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อนและมีการเตรียมตัวมาก่อน มีการฝึกซ้อมการแสดงใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ

ความสำคัญและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ

ความสำคัญและประโยชน์ของบทบาทสมมติ นักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทัศนคติต่อความสำคัญของการเล่นบทบาทสมมติไว้น่าสนใจดังนี้

สุจริต เพียรชอบ (2531) การแสดงแสดงบทบาทสมมติมีประโยชน์หลายประการดังนี้

1. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทเข้าใจตนเองได้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทเข้าใจบุคคลอื่นที่ตนเกี่ยวข้องกับดียิ่งขึ้น
4. การแสดงบทบาทสมมติจะช่วยให้คนในกลุ่มเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเองมีความสามัคคีปรองดองกัน
5. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น
6. ช่วยให้ผู้แสดงบทบาทมีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจดีขึ้น

7. ช่วยปลูกฝังค่านิยมที่สำคัญ ๆ ให้กับผู้แสดงบทบาท
8. ช่วยให้เข้าใจเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์มากขึ้น
9. ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน ในหลาย ๆ กรณี มนุษย์เรามีความคิดมีความรู้สึกที่เก็บไว้ในใจที่ไม่อาจแสดงออกได้
10. การแสดงบทบาทสมมติช่วยให้เกิดความรื่นเริง บันเทิงใจ เกิดความสนุกสนานเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของวิธีการแสดงบทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้บทเรียนน่าสนใจและผ่อนคลายความตึงเครียด
2. สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกอารมณ์และเจตคติของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
3. สร้างเสริมความสามัคคีและช่วยให้เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ได้ดีขึ้น
4. ช่วยฝึกฝนแก้ปัญหาและความเข้าใจของผู้เรียน
5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ได้ลึกซึ้งขึ้น
6. ช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

จากความสำคัญและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ ดังที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าการแสดงบทบาทสมมติช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับผู้อื่น เป็นการฝึกให้เด็กได้ปฏิบัติตนและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างแท้จริง และช่วยผ่อนคลายอารมณ์ได้แสดงออกอย่างสนุกสนาน

ประเภทของการแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติมีประเภท ผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบต่าง ๆ ของบทบาทสมมติ ตามความสามารถของเด็ก และนำมาเป็นเครื่องมือในการประกอบการสอน โดยมีผู้ให้ความหมาย ในแต่ละประเภทดังนี้คือ

สุจริต เพียรชอบ (2531) ได้จำแนกประเภทของการแสดงบทบาทสมมติ ออกเป็น 3 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. การแสดงแบบเตรียมบทบาทมาแล้ว มีการกำหนดเรื่องหรือสถานการณ์ที่จะแสดงไว้ก่อน
2. การแสดงบทบาทโดยฉับพลัน โดยแสดงทันทีทันใด และไม่มีเตรียมตัวมาก่อน
3. การแสดงบทบาทจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น การแสดงประเภทนี้เป็นแบบประสมประสานระหว่างแบบที่ 1 และแบบที่ 2 คือครูและนักเรียนจะกำหนดสถานการณ์ที่จะแสดงขึ้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545) ได้กล่าวบทบาทสมมติสามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้

1. การแสดงบทบาทเตรียมบทบาทมาแล้ว ผู้สอนได้เตรียมบทบาทมาแล้ว และผู้เรียนจะแสดงตามบทดังกล่าว ซึ่งบางครั้งอาจมีการซ่อมล้วงหน้ามาบ้าง
2. การแสดงโดยทันทีทันใด เป็นการแสดงอย่างฉับพลัน อาจเป็นการแสดงที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่ขัดแย้ง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น
3. การแสดงโดยการกำหนดสถานการณ์ให้ เป็นประเภทผสมระหว่างประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 คือ ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ขึ้น และนำมาเล่าให้ผู้เรียนได้ฟังในภาพรวม โดยผู้แสดงจะต้องคิดหาคำพูด เพื่อให้ได้ตามขอบเขตตามสถานการณ์

การแสดงบทบาทสมมติที่กล่าวมา มีหลายประเภทแบบเตรียมตัวล้วงไว้ล่วงหน้า มีบทฝึกซ้อมและกับแบบไม่ได้เตรียมตัวไว้ล่วงหน้า เด็กได้แสดงบทบาทอย่างอิสระตามความรู้สึกตามจินตนาการที่เกิดขึ้นแบบทันที ผู้สอนควรเลือกรูปแบบต่าง ๆ ตามเหมาะสมของผู้แสดง

หลักในการนำการแสดงบทบาทสมมติไปใช้ในการจัดประสบการณ์

การนำบทบาทสมมติไปใช้ในการแสดงควรมีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าเลือกเด็กให้เหมาะสมกับบทละคร มีการฝึกซ้อมบท และเตรียมอุปกรณ์การแสดงให้พร้อม จัดฉากตามความเหมาะสม และให้เด็กแสดงตามบทบาท และจินตนาการของตนเองดังนี้คือ

วาริ ธีระจิตร (2540) ได้สรุปเกี่ยวกับการเรียน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติว่ามีข้อดีหลายประการที่เห็นได้ชัดก็คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเรียนได้อย่างสนุกสนาน สามารถเข้าใจสิ่งเรียนได้อย่างดี ช่วยปรับปรุงพฤติกรรมและเจตคติให้ปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างเหมาะสมและรู้จักการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ทศนา เขมมณี (2547) ได้เสนอแนะวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. เตรียมการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะหน้าให้ชัดเจน และสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยสนองวัตถุประสงค์นั้น มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ใช้บทบาทสมมติในการแก้ปัญหา และผู้แสดงจะใช้บทบาทแสดงออกและแก้ปัญหตามความคิดตนเอง
2. การเริ่มบทเรียน ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้โยงกับประสบการณ์สิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียน
3. การเลือกผู้แสดงควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดงหรือตรงกับบทบาทที่กำหนด มีการเตรียมการแสดง และฝึกซ้อมการแสดงบ้างตามความจำเป็น
4. การเตรียมผู้ชมควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับการแสดงนี้จัดขึ้นมุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ
5. ก่อนการแสดงมีการจัดการแสดงให้ผู้สมจริงจากอาจทำเป็นแบบง่าย ๆ หรือจัดให้ดูสวยงาม แต่ไม่ควรใช้เวลามาก ควรคำนึงถึงความประหยัด สังเกตการแสดงอย่างใกล้ชิดไม่ควรขัดการแสดงกลางคัน นอกจากมีปัญหา เมื่อเริ่มแสดงผู้สอนอาจให้คำแนะนำบ้าง เมื่อแสดงไปพอสมควรแล้ว ผู้แสดงควรตัดบทยุติการแสดงไม่ควรให้ยืดเยื้อจนทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

6. มีการอภิปรายผลการแสดง ชั้นนี้มีความสำคัญมากช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น การสัมภาษณ์ จดบันทึก แล้วร่วมกันอภิปรายและสรุปข้อคิดเห็น

การแสดงบทบาทสมมตินั้น มีการเตรียมการ และมีขั้นตอนในการแสดงบทไว้เพื่อให้การแสดงบทบาทสมมติดำเนินไปจุดมุ่งหมายที่วางไว้ให้ถึงเป้าหมายดังนี้คือ

ขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติ

สุจริต เพียรชอบ (2531) ได้เสนอขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากผู้แสดงต้องใช้ความพยายามในการแสดงให้เหมาะสมกับบทบาทมากที่สุด เรื่องที่แสดงไม่ควรยุ่งยากซับซ้อน ผู้มีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติทั้งผู้แสดงและผู้ชมควรจะได้มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้สามารถแสดงบทบาทและร่วมอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทควรเหมาะสมกับผู้แสดงในด้านวัย เพศ ระดับการศึกษาและความสนใจของผู้แสดง สถานการณ์ที่แสดงบทบาทสมมติจะต้องเป็นประโยชน์กับทุกคน สถานการณ์ที่กำหนดขึ้นควรจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือความขัดแย้งของมนุษย์ในวงกว้างไม่ใช่เรื่องส่วนตัว หรือเป็นประสบการณ์จริงของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้องกับการแสดงบทบาทเพราะอาจทำให้เกิดกระทบกับความรู้สึกของผู้แสดงหรือผู้ชมได้

2. ขั้นสอน มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่การแสดง ชั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญมาก เพราะเป็นเหมือนการอุ่นเครื่องต้องทำให้ผู้แสดงและผู้ชมเกิดความรู้สึกคล้อยตาม เกิดอารมณ์ร่วมเข้าใจตัวละคร ตลอดจนปัญหาของตัวละครเป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2.2 การเลือกตัวผู้แสดงควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการแสดงและประโยชน์ที่ผู้มีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทควรจะได้รับเป็นสำคัญ

2.3 การจัดการควรจัดฉากให้เข้ากับบรรยากาศในการแสดงไม่จำเป็นต้องจัดฉากให้หรูหราจนเกินไป

2.4 การเตรียมผู้ชมผู้สังเกตการณ์เพื่อให้ทุกคนได้รับประโยชน์จากการแสดงบทบาทสมมติให้มากที่สุด จำเป็นต้องให้ผู้ชมหรือสังเกตการณ์รู้จักวิเคราะห์การแสดง รู้จักสังเกตเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

2.5 การเตรียมพร้อมก่อนแสดงผู้แสดงควรปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันอย่างคร่าว ๆ ว่าจะแสดงกันอย่างไร

2.6 ขึ้นแสดงให้ผู้แสดงได้แสดงอย่างอิสระเสรีตามธรรมชาติในกรณีที่มีการแสดงไม่เหมาะสม ควรปล่อยให้การแสดงเสร็จสิ้นก่อนแล้วจึงค่อยนำมาวิพากษ์วิจารณ์กันภายหลัง

2.7 การตัดบทเมื่อการแสดงดำเนินไปพอควรเป็นไปตามสถานการณ์ที่กำหนดแล้ว ผู้แสดงจะหยุดการแสดงเองหรืออาจตัดบทอย่างจงใจเพื่อให้ผู้ชมนำข้อมูลมาวิเคราะห์หรืออภิปรายร่วมกัน

3. ชั้นวิเคราะห์และประเมินผลการแสดงเป็นขั้นที่ทั้งผู้แสดงและผู้ชมจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันในบางกรณีหลังจากที่วิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันแล้วกลุ่มอาจจะเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจที่แตกต่างออกไปอีกทำให้มีวิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ แนวหรือถ้าการแสดงครั้งแรกยังไม่ชัดเจนอาจมีการแสดงซ้ำเพื่อดูผลการแสดงหรือหาวิธีการแก้ปัญหาอีกครั้งหนึ่งก็ได้

นอกจากนั้น อาจารย์ ใจเที่ยง (2540) กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนบทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการสอนเป็นการเตรียม 2 ข้อได้แก่

1.1 เตรียมจุดประสงค์ของการแสดงบทบาทสมมติให้แน่ชัดและเฉพาะเจาะจงว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอะไรบ้างจากการแสดง

1.2 เตรียมสถานการณ์สมมติเล่าให้ผู้เรียนฟังโดยสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ขั้นตอนการสอนจัดแบ่งย่อยได้ 7 ขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ชี้นำเข้าสู่การแสดงบทบาทสมมติเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
 - 2.2 เลือกผู้แสดงเมื่อผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมแล้วผู้สอนจะจัดตัวผู้แสดงในบทบาทต่าง ๆ เช่น เลือกแบบเจาะจงผู้ที่มีความสามารถเหมาะสมและผู้สมัครใจ
 - 2.3 การเตรียมความพร้อมผู้สอนให้ผู้แสดงได้เตรียมตัวและตกลงกันก่อนการแสดง
 - 2.4 การจัดฉากการแสดงจัดแบบง่าย ๆ คำนึงถึงความประหยัดทั้งเวลาและทรัพยากร
 - 2.5 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ขณะที่ผู้แสดงเตรียมตัวผู้สอนควรใช้เวลาที่ผู้สอนเตรียมผู้ชม
 - 2.6 การแสดงเมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้วจึงเริ่มแสดงการแสดงนั้นควรเป็นไปตามธรรมชาติ
 - 2.7 การตัดบทผู้สอนควรตัดบทหรือหยุดการแสดงเมื่อการแสดงผ่านไปพอสมควร
3. ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง (ชั้นประเมินผล) ชั้นนี้ถือเป็นขั้นที่สำคัญยิ่งในการสอนเพราะเป็นขั้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้สังเกตเห็นและนำมาวิเคราะห์อภิปรายจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับตนเอง
4. ชั้นแสดงเพิ่มเติมหลังจากการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงแล้ว กลุ่มอาจจะเสนอแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาอาจมีการแสดงเพิ่มเติมก็ได้
5. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปหลังจากจบการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงแล้วควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่มีส่วนสัมพันธ์ช่วยให้ผู้เรียนมีแนวคิดกว้างขวางขึ้น

การแสดงบทบาทสมมติเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากเป็นการลอกเลียนแบบการแสดงบทบาทของบุคคลทุกอาชีพ สถานการณ์ที่กำหนดขึ้นควรเหมาะสมกับผู้แสดงในด้านวัย เพศ ระดับการศึกษาและความสนใจของผู้แสดง

การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

การจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่เกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อน โดยมีการกำหนดบทบาทให้เด็กได้แสดงออกตามตัวละครและสถานการณ์ที่ปรากฏในนิทานแต่ละเรื่อง โดยเน้นความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ วิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหภาวะโลกร้อน ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะเรียนด้วยกิจกรรมหลากหลาย กำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมเพียงสั้น ๆ เป็นกิจกรรมที่สนุกสนานน่าสนใจตื่นเต้นและน่าติดตามชม ควรคำนึงถึงการเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเรียน โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมโดยการพูดส่วนใหญ่จะใช้เพลง การเต้นประกอบเพลง การเคลื่อนไหวนิทานของจริง ปริศนาคำทาย เกม บัตรภาพ

ขั้นดำเนินการสอน หมายถึง ขั้นตอนที่ทำให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียดตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการเล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องภาวะโลกร้อนให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติตามเรื่องอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน ผู้สอนต้องเลือกสื่ออุปกรณ์ให้ตรงกับเนื้อหาอย่างหลากหลายให้เด็กได้เลือกตามความสนใจ ต้องมีการจัดลำดับ ขั้นตอนการใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้แสดง และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

ขั้นสรุปบทเรียน หมายถึง ขั้นตอนการสรุปบททวนเนื้อหาของบทเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญทั้งหมดโดยย่อและใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ ที่เหมาะสมให้ได้ใจความ จากการฟังนิทานและแสดงบทบาทสมมติมาตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน และเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ในเนื้อหาในลำดับต่อไป

การนำนิทานประกอบการแสดงบทบาทมาใช้กับเด็กควรคำนึงถึงระดับความสามารถแตกต่างของ เพศ วัย อายุ และความเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ให้เด็กได้ลงมือแสดงด้วยตนเองอย่างอิสระตามความคิดและจินตนาการในการแสดงบทบาทของตนเอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

ความหมายของภาวะโลกร้อน

ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกส่งผลกระทบต่อ และลุกลามไปทุกพื้นที่ทั่วโลก สาเหตุสำคัญมาจากมนุษย์ที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการ ในการดำรงชีวิตประจำวันและในกิจกรรมต่าง ๆ มากมายที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้โลกร้อนขึ้นก็คือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ที่เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงจากน้ำมัน ถ่านหิน ทำให้อุณหภูมิโลกร้อนขึ้น มีผู้ให้ความหมายของภาวะโลกร้อนไว้ดังนี้

ชไมพร สุขสัมพันธ์ (2550) กล่าวว่า ภาวะโลกร้อน (Global Warming) เป็นปรากฏการณ์ที่สืบเนื่องจากโลกไม่สามารถระบายความร้อนได้อย่างที่เคยเป็น ทำให้อุณหภูมิของโลกเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าในศตวรรษที่ผ่านมาอุณหภูมิดังกล่าวสูงขึ้นเพียงไม่กี่องศา แต่ทำให้สภาพอากาศในโลกเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และส่งผลกระทบต่อชีวิตบนโลกอย่างรุนแรง

นันทพร บุญประสม (2552) กล่าวว่า ปรากฏการณ์โลกร้อนหรือภาวะโลกร้อน คือ ปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิเฉลี่ยของผิวโลกและผิมนหาสมุทรสูงขึ้น โดยมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกอื่น ๆ เป็นตัวการกักเก็บความร้อนจากแสงอาทิตย์ไว้ไม่ให้คายออกไปสู่บรรยากาศปรากฏการณ์โลกร้อนถือเป็นผลพวงจากการมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิดขึ้นในบรรยากาศ ซึ่งเป็นสาเหตุให้รังสีความร้อนที่ผ่านชั้นบรรยากาศเข้ามาถูกกักไว้ในโลกไม่สามารถสะท้อนกลับออกไปได้ หรือที่เรียกว่าภาวะเรือนกระจกการเกิดขึ้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากกระบวนการเผาไหม้ของการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล อาทิ น้ำมันปิโตรเลียม ถ่านหิน เป็นต้น ทั้งนี้เกิดจากการขนส่งและผลิตกระแสไฟฟ้า แนวทางหนึ่งของการลดปริมาณการผลิตก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ คือ ลดการใช้พลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิล โดยส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนให้มากขึ้น อาทิ พลังงานชีวมวล พลังงานน้ำ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานจากเซลล์เชื้อเพลิง พลังงานนิวเคลียร์ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นภาวะโลกร้อนเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลายปัจจัย ที่สำคัญที่สุดคือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งเทคโนโลยีและมนุษย์ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศทำให้รังสีความร้อนที่ผ่านชั้นบรรยากาศเข้ามาถูกกักไว้ชั้นบรรยากาศของโลกห่อหุ้มด้วยก๊าซไว้สารเคมี

บางชนิดไปทำลายชั้นบรรยากาศโลกชั้นโอโซนทำให้ชั้นบรรยากาศเกิดช่องโหว่ รังสีจากดวงอาทิตย์ส่องผ่านมายังโลกโดยตรงมากขึ้น โดยไม่สามารถสะท้อนกลับไปได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสิ่งมีชีวิตทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป น้ำแข็งขั้วโลกละลายเป็นแม่น้ำสายใหม่ สัตว์บางชนิดสูญพันธุ์

สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

มนุษย์เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน โดยการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซอื่น ๆ ที่เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง เช่น น้ำมัน ถ่าน ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจกเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้คือ

อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2550) กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนมนุษย์เป็นตัวการที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนกว่าร้อยละ 90 โดยตอนนี้ได้ข้อสรุปชัดเจนแล้วว่า โลกกำลังร้อนขึ้นด้วยอัตราประมาณ 0.2 องศา ต่อ 10 ปี หรือต่อ 1 ทศวรรษ และอัตรานี้ก็กำลังเพิ่มขึ้นอย่างก้าวหน้าต่อเนื่องในปัจจุบัน โดยจากการวิเคราะห์ต่าง ๆ ยืนยันชัดเจนว่าเป็นเพราะก๊าซเรือนกระจกโดยมนุษย์

ก๊าซเรือนกระจกเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดทำให้โลกร้อนขึ้น มาจากก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มาจากน้ำมัน ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นเชื้อเพลิงที่มาจากใต้โลก และก๊าซมีเทน ซึ่งมีแหล่งที่มาจากภาคเกษตร เช่น ปศุสัตว์ การทำนาข้าวแบบน้ำท่วม และจากการหมักขยะที่มีสารอินทรีย์ในแหล่งฝังกลบขยะพวกแลนด์ฟิลต่าง ๆ เป็นต้น ก๊าซเรือนกระจกจำพวกสารประกอบไนโตรเจนหลายชนิด เช่น ไนตรัสออกไซด์เป็นก๊าซที่เกิดขึ้นมาจากมนุษย์ด้วย

ก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะคาร์บอนไดออกไซด์อีกส่วนหนึ่ง มาจากมวลชีวภาพในต้นไม้และสารอินทรีย์ในดินที่ถูกย่อยสลาย เนื่องมาจากการเปิดหน้าดิน โดยเฉพาะป่าเขตร้อนที่ถูกทำลายไปก็เป็นสาเหตุหลักที่เกิดขึ้นเนื่องจากมนุษย์ทั้งนั้น

นันทพร บุญประสม (2552) กล่าวว่า ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มีปริมาณเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเผาไหม้ในรูปต่าง ๆ เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิงในโรงงานอุตสาหกรรม การเผาป่าเพื่อใช้สำหรับที่อยู่อาศัย และการทำปศุสัตว์ การเผาป่าปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ

ได้เร็วที่สุดเนื่องจากต้นไม้มีคุณสมบัติในการตรึงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ก่อนที่จะลอยขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ ดังนั้นเมื่อพื้นที่ป่าลดน้อยลง ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ จึงลอยไปสะสมอยู่ในชั้นบรรยากาศได้มากยิ่งขึ้น และทำให้พลังงานความร้อนสะสมบนผิวโลกและในบรรยากาศเพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเผาผลาญและรวมไปถึงสารเคมีที่มีส่วนผสมของก๊าซเรือนกระจกที่มนุษย์ใช้และอื่น ๆ อีกมากมาย จึงทำให้ก๊าซเรือนกระจกเหล่านี้ลอยขึ้นไปรวมตัวกันอยู่บนชั้นบรรยากาศของโลก ทำให้รังสีของดวงอาทิตย์ที่ควรสะท้อนกลับออกไปในปริมาณที่เหมาะสม กลับถูกก๊าซเรือนกระจกเหล่านี้กักเก็บไว้ ทำให้อุณหภูมิของโลกค่อย ๆ สูงขึ้นจากเดิม

ก๊าซเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อนในปัจจุบันซึ่งก๊าซเรือนกระจก เนื่องจากมีคุณสมบัติกักเก็บความร้อน หากปราศจากก๊าซเรือนกระจกแล้ว พื้นโลกจะมีอุณหภูมิเพียง -18 องศาเซลเซียส หมายความว่า น้ำทั้งหมดกลายเป็นน้ำแข็ง ชั้นบรรยากาศโลกประกอบด้วย ก๊าซไนโตรเจนร้อยละ 78 ก๊าซออกซิเจนร้อยละ 21 ก๊าซอาร์กอนร้อยละ 0.9 นอกนั้นเป็น ไอน้ำ คาร์บอนไดออกไซด์จำนวนเล็กน้อย แม้ว่าไนโตรเจน ออกซิเจน และอาร์กอนจะเป็นองค์ประกอบหลักของบรรยากาศ แต่ก็ได้มีอิทธิพลต่ออุณหภูมิของโลก ตรงกันข้ามก๊าซโมเลกุลใหญ่ เช่น ไอน้ำ คาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน ไนตรัสออกไซด์ และโอโซน แม้จะมีอยู่ในบรรยากาศเพียงเล็กน้อยแต่ก็มีความสามารถในการดูดกลืนรังสีอินฟราเรด ทำให้อุณหภูมิพื้นผิวโลกอบอุ่นเหมาะแก่การดำรงชีวิต เราเรียกก๊าซจำพวกนี้ว่า “ก๊าซเรือนกระจก” (Greenhouse gas) ไอน้ำเป็นก๊าซเรือนกระจกที่มากที่สุดในโลก ประมาณร้อยละ 0-4 ในบริเวณเขตเส้นศูนย์สูตรและชายทะเลจะมีไอน้ำอยู่มากบริเวณเขตหนาวแถบขั้วโลกจะมีไอน้ำเพียงเล็กน้อย ไอน้ำเป็นส่วนหนึ่งในวัฏจักรน้ำในธรรมชาติ น้ำสามารถเปลี่ยนสถานะไปมาทั้ง 3 สถานะ จึงเป็นตัวพาและกระจายความร้อนแก่บรรยากาศและพื้นผิว ไอน้ำเกิดขึ้นโดยฝีมือมนุษย์ 2 วิธี คือการเผาไหม้เชื้อเพลิงหรือก๊าซธรรมชาติ และจากการหายใจและคายน้ำของสัตว์และพืชในการทำเกษตรกรรม

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ช่วยทำให้โลกอบอุ่นเหมาะสำหรับเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มีปริมาณเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเผาไหม้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิงโรงงานอุตสาหกรรม การเผาป่า การทำปศุสัตว์ ดังนั้นเมื่อต้นไม้ลดน้อยลงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จึงลอยไปสะสมอยู่ในชั้นบรรยากาศได้มากยิ่งขึ้น ทำให้สะสมพลังงานความร้อนบนผิวโลกมากขึ้นประมาณ 1.56 วัตต์/ตารางเมตร

ก๊าซมีเทน เกิดจากการย่อยสลายของซากสิ่งมีชีวิต แม้ว่าก๊าซมีเทนอยู่ในอากาศเพียง 1.7 ppm แต่ก๊าซมีเทนคุณสมบัติของก๊าซเรือนกระจกสูงกว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ กล่าวคือด้วย

ปริมาณที่เท่ากัน ก๊าซมีเทนสามารถดูดกลืนรังสีอินฟราเรดได้ดีกว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซมีเทนมีปริมาณเพิ่มขึ้นเนื่องจากการทำนาข้าวแบบน้ำท่วม ปศุสัตว์ การเผาไหม้มวลชีวภาพและจากการหมักของขยะที่มีสารอินทรีย์ในแหล่งฝังกลบขยะพวกแลนด์ฟิลล์ต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อภาวะเรือนกระจกมากเป็นอันดับสองรองจากก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ พลังงานรวมที่เกิดขึ้นโดยเฉลี่ย 0.47 วัตต์/ตารางเมตร

ก๊าซไนตรัสออกไซด์ ในธรรมชาติ เกิดจากการย่อยสลายซากสิ่งมีชีวิตโดยแบคทีเรีย และเนื่องจากอุตสาหกรรมที่ใช้กรดไนตริก ในกระบวนการผลิต ส่งผลกระทบต่อโดยตรงการเพิ่มพลังงานความร้อนสะสมบนพื้นผิวโลกประมาณ 0.14 วัตต์/ตารางเมตร

ก๊าซคลอโรฟลูออโรคาร์บอน มีแหล่งกำเนิดจากโรงงานอุตสาหกรรม และอุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ เป็นต้นเหตุที่สะสมพลังงานความร้อนสะสมบนพื้นผิวโลกประมาณ 0.2 วัตต์/ตารางเมตร และยังไปทำลายโอโซนในบรรยากาศชั้นสตราโตสเฟียร์

โอโซน (O_3) โอโซน เป็นก๊าซที่มีคุณสมบัติความเป็นก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด ทำให้เกิดพลังงานความร้อนสะสมบนพื้นผิวโลกประมาณ 2.85 วัตต์/ตารางเมตร โอโซนเกิดจากการเผาไหม้มวลชีวภาพและการสันดาปของเครื่องยนต์ มีอยู่ในหมอกควันซึ่งเกิดจากการจราจรและโรงงาน

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เกิดปรากฏการณ์อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้นภาวะโลกร้อนเกิดจากกลุ่มก๊าซเรือนกระจก มาจากกระทำของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ก๊าซต่าง ๆ เพิ่มจำนวนมากขึ้นจึงเกิดภาวะโลกร้อนดัง เช่น ในปัจจุบัน

ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์ ทำให้อุณหภูมิสูงขึ้นเกิดจากภาวะโลกร้อน ส่งผลกระทบหลายด้าน ซึ่งกรมการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม (2551) ได้สรุปผลกระทบดังต่อไปนี้

1. ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นสูง ซึ่งนักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่าระดับน้ำทะเลอาจสูงขึ้นอีกถึง

90 เซนติเมตร ในอีกหนึ่งร้อยปีข้างหน้า ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบทั้งทางกายภาพ และชีวภาพต่าง ๆ หลายประการเกิดการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย และอุทกภัยถี่ขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นในพื้นที่ราบลุ่ม โดยเฉพาะชายฝั่งของกรุงเทพฯที่มีความหนาแน่น ของประชากรสูง และอยู่เหนือระดับน้ำทะเลเพียง 1 เมตร

2. ผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นจะทำให้การระเหยของน้ำทะเล มหาสมุทร แม่น้ำ ลำธาร และมีทะเลสาบเพิ่มมากขึ้นยิ่งจะ ทำให้ฝนตกมากขึ้น และกระจุกตัวอยู่ในบางบริเวณทำให้เกิดอุทกภัย ส่วนบริเวณอื่น ๆ ก็จะเป็น ปัญหาแห้งแล้ง เนื่องจากฝนตกน้อย กล่าวคือพื้นที่ภาคใต้จะมีฝนตกชุก และเกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง ขึ้น ในขณะที่ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือต้องเผชิญกับภัยแล้งมากขึ้น รูปแบบของฝนและ อุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้วัฏจักรของน้ำเปลี่ยนแปลงลักษณะการไหลของระบบน้ำผิวดิน และระดับน้ำใต้ดินก็จะได้รับผลกระทบด้วย ทั้งพืช และสัตว์

3. ผลกระทบต่อการเกษตรและแหล่งน้ำในประเทศไทยมีแนวโน้มว่าการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศจะทำให้ปริมาณน้ำลดลง (ประมาณร้อยละ 5-10) ซึ่งจะมีผลต่อผลผลิตด้าน การเกษตร โดยเฉพาะข้าว ซึ่งเป็นพืช เศรษฐกิจที่สำคัญ และต้องอาศัยปริมาณน้ำฝนและแสง- แดดที่แน่นอน รวมถึงความชื้นของดินและอุณหภูมิเฉลี่ยที่เหมาะสมด้วย ซึ่งผลกระทบของการ เปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่มีต่อภาคเกษตรจะไม่รุนแรงมาก เพราะพื้นที่ชลประทานจะได้รับการ ปกป้องกัน แต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอาจรุนแรงในบริเวณที่ขาดน้ำอยู่แล้ว นอกจากนี้ ผลกระทบยังอาจเกิดขึ้นกับการทำประมงเนื่องจากแหล่งน้ำที่เคยอุดมสมบูรณ์ตลอดปี อาจแห้ง ขอดลงในบางฤดูกาล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการขยายพันธุ์และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำ ซึ่งจะ ทำให้จำนวนและความหลากหลายของชนิดของสัตว์น้ำลดลงอย่างมากตัวอย่าง เช่น ความ หลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำแถบลุ่มแม่น้ำโขงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะลดลงอย่างต่อเนื่อง หากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังคงดำเนินต่อไป

4. เหตุการณ์สภาพอากาศรุนแรงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง อากาศที่ร้อนขึ้นและ ความชื้นที่เพิ่มมากขึ้นจะทำให้ทำให้เกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ เกิดบ่อยครั้งและรุนแรงจะทำให้เกิดพายุฝน พายุคะนองบ่อยครั้งขึ้นและไม่เป็นไปตามฤดูกาล โดยภาคใต้ของประเทศซึ่งเคยมีพายุไต้ฝุ่นพัดผ่าน จะเกิดพายุมากขึ้น และความรุนแรงของพายุไต้ฝุ่นก็จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึง อัตราเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของแนวโน้มอุทกภัยแบบ จับปล้นด้วยเช่นเดียวกัน ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมาก ไร้ที่อยู่อาศัย และก่อให้เกิดความเสียหายกับระบบนิเวศ ภัยธรรมชาติอีกอย่างหนึ่งที่คาดการณ์

ว่าจะรุนแรงขึ้นได้แก่ภาวะภัยแล้ง เช่น ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยต้องประสบกับความแห้งแล้งรุนแรงจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่เชื่อกันว่าอาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ไฟป่าอาจเกิดขึ้นบ่อยครั้งขึ้นสืบเนื่องมาจากภัยแล้ง

5. ผลกระทบด้านสุขภาพของภูมิภาคของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นและเหตุการณ์ตามธรรมชาติที่รุนแรงและเกิดบ่อยครั้งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของคนไทยโรคระบาดที่สัมพันธ์กับการบริโภคอาหารและน้ำดื่มที่มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงมากขึ้นโดยภัยธรรมชาติ เช่น ภาวะน้ำท่วมทำให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคในแหล่งน้ำ ไม่ว่าจะเป็นโรคบิด ท้องร่วงและอหิวาตกโรค เป็นต้น โรคติดต่อในเขตร้อนก็มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นและจะคร่าชีวิตผู้คนเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะไข้มาลาเรียมีผู้เป็นพาหะ แนวโน้มของผลผลิตทางการเกษตรที่ลดลงจากภัยธรรมชาติอาจนำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหาร

6. ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ ภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทางกายภาพเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การยุบตัวของพื้นที่ชายฝั่งภูมิอากาศแปรปรวนโรคระบาดรุนแรงและผลกระทบอื่น ๆ ส่งผลให้มีประชากรบาดเจ็บล้มตายทั้งที่ทำกินและไร้ที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมากนอกจากนี้ประชาชนยังจะได้รับความเดือนร้อนจากการขาดแคลนอาหารและน้ำดื่มที่ถูกสุขลักษณะระหว่างภาวะน้ำท่วม และความเสียหายที่เกิดกับสาธารณูปโภคต่าง ๆ ซึ่งโดยมากผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุดจะเป็นประชาชนที่มีความยากจนและไม่มีทุนทรัพย์พอที่จะป้องกันผลกระทบของภาวะโลกร้อนได้ ยกตัวอย่าง เช่น การป้องกันการรुक้ำของน้ำเค็มในพื้นที่ทำกิน อาจทำได้โดยการสร้างเขื่อนและประตูน้ำป้องกันน้ำเค็มแต่วิธีการนี้ต้องลงทุนสูง

มนนภา เทพสุด (2554) กล่าวว่า ผลกระทบจากวิกฤติมหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยเราในปี พ.ศ. 2554 หลายจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ต้องทนอยู่กับสภาพน้ำท่วมขังนานนับเดือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานีซึ่งเป็นจังหวัดต้น ๆ ที่ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ประชาชนกว่าสองล้านครัวเรือนต้องเผชิญกับสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ด้วยบ้านเรือนถูกระดับน้ำรุกเข้าท่วมสูงจนบ้างก็แทบถึงขั้นจมนมิดหลังคาเรือน พืชผลการเกษตรในเรือสวนไร่นาต่าง ๆ รวมทั้งนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญหลายแห่งถูกน้ำแผ่ขยายเข้าท่วมจนได้รับความเสียหายกันโดยทั่ว ถนนหลายเส้นทางถูกตัดขาดจนไม่

สามารถใช้เดินทางได้รถยนต์ หลากหลายคันต่างจอดแช่หนึ่งอยู่ในน้ำ ผู้คนต้องหันมาอาศัยรถขนาดใหญ่และเรือเป็นพาหนะในการสัญจรแทน กรุงเทพมหานครเมืองหลวงของประเทศได้ถูกน้ำท่วมอย่างหนักเป็นบริเวณกว้างกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่โดยรวม สนามบินดอนเมืองและถนนสายสำคัญได้กลายเป็นเส้นทางที่ไหลผ่านของน้ำ ประชาชนผู้ทุกข์ร้อนเป็นผู้อพยพและผู้ประสบภัยยังมีคุณภาพชีวิตอยู่บนความหวาดระแวงเพราะต้องตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจได้รับทั้งจากสัตว์ร้ายที่มากับน้ำ ไม่ว่าจะเป็นตะขาบ ปลิง งู หรือแม่แต่จระเข้ ตลอดจนถึงการเป็นโรคภัยต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความสกปรกของขยะที่เน่าเหม็นเคลื่อนพื้นที่ บวกกับโรคที่มากับน้ำเน่าเสีย อาทิโรคบิด ท้องร่วง อหิวาต์ตกโรค ไข้มาลาเรียที่มากับยุง และโรคฉี่หนูที่อาจทำให้เสียชีวิตได้ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงสภาพความเดือดร้อน และภัยอันตรายที่ตามมาจากพลังอำนาจของน้ำที่มนุษย์ไม่สามารถเอาชนะด้านกฎแห่งธรรมชาติได้

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในประเทศไทยกับวิกฤติจากภาวะโลกร้อนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากวิกฤติภาวะโลกร้อนย่อมร้ายแรงกว่าหลายเท่าทวีคูณ ซึ่งในล่าสุดนี้อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นจากภาวะโลกร้อนได้ส่งผลกระทบต่อให้แผ่นดินน้ำแข็งที่ปกคลุมผืนโลกบริเวณมหาสมุทรอาร์กติก เคยมีขนาดพื้นที่กว้างใหญ่เฉลี่ย 7.7 ล้านตารางกิโลเมตร เมื่อในช่วงฤดูร้อนของปี พ.ศ. 2522-2543 ได้ละลายอย่างรวดเร็วเหลือพื้นที่ 4.61 ล้านตารางกิโลเมตร ซึ่งนับว่าเป็นขนาดพื้นที่ที่เหลือน้อยที่สุดเป็นครั้งที่สองรองจากปี พ.ศ. 2550 ที่แผ่นดินน้ำแข็งเคยละลายจนมีขนาดพื้นที่เหลือเพียง 4.33 ล้านตารางกิโลเมตร ซึ่งนับว่าเหลือน้อยลง

นักวิทยาศาสตร์คาดการณ์อีกว่า หากระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นอีกเพียง 1 เมตร จะมีผลทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลสูญหายไปประมาณร้อยละ 17.5 ประชากรราว 10 ล้านคนทั่วโลกจะไร้พื้นที่อยู่อาศัย โดยประเทศสหรัฐอเมริกาจะสูญเสียพื้นที่ไปประมาณ 36,000 ตารางกิโลเมตร ประเทศที่เป็นเกาะเล็ก ๆ และเมืองนับร้อยตามชายฝั่งทะเลที่มีพื้นที่ต่ำ ไม่ว่าจะเป็นรัฐฟลอริดาของสหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ นครปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ และบังกลาเทศจะถูกน้ำเข้าท่วมสูงจนจมหายไปอยู่ใต้ระดับน้ำทะเล ส่วนเอเชีย ได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย พม่า ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ เวียดนาม และประเทศไทย ก็มีโอกาสดังเผชิญกับปัญหาอุทกภัยด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังมีพิบัติภัยทางอากาศทั้งปรากฏการณ์คลื่นความร้อนภัยแล้งที่ยาวนาน ฝนที่ตกหนักอย่างฉับพลัน และพายุกำลังแรงที่ต่างเคลื่อนตัวเข้ามาอย่างบ่อยครั้งพร้อมกับทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ อาทิ

1. ผลผลิตทางการเกษตรลดต่ำลง จากสภาพอากาศที่ร้อนขึ้น ฝนที่ตกมาอย่างหนัก
2. การลี้ภัยเนื่องจากสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นผลมาจากภัยแล้งและระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น
3. สุขภาพอนามัยเสื่อมโทรมลง ขาดแคลนน้ำและอาหาร การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ
4. การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้และผืนดินอันสมบูรณ์ จากการลุกไหม้ของไฟป่า
5. การสูญเสียสลายของแหล่งปะการังหนึ่งในระบบนิเวศใต้ท้องทะเล
6. พืชและสัตว์นานาชนิดมีจำนวนลดน้อยลงและบางชนิดต้องสูญพันธุ์ไป

จากผลกระทบดังกล่าวทำให้เกิดภาวะโลกร้อนลุกลามไปทั่วโลก ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ เช่น ด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ ระบบนิเวศวิทยา เกิดสภาวะอากาศแปรปรวนอาจทำให้เกิดพายุต่าง ๆ แผ่นดินไหวบ่อยครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน

แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน

แนวทางที่จะนำมาใช้ป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนให้ผ่อนบรรเทาระดับความรุนแรงลงก็คือการพยายามร่วมกันลดปริมาณการเพิ่มขึ้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศซึ่งก็มีอยู่หลายแนวทางปฏิบัติด้วยกัน ซึ่งได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

สุธารส เนินปลอด (2550) ได้เสนอแนะแนวทางการวิธีป้องกันภาวะโลกร้อนในการดูแลโลกใบนี้ไว้ว่า

1. ใช้ไฟฟ้าน้อยลง กระบวนการผลิตไฟฟ้าเป็นศูนย์กลางสำคัญที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งทำลายชั้นบรรยากาศ
 - 1.1 เลือกใช้ไฟฟ้าที่ได้รับฉลากประหยัดไฟเบอร์ห้า
 - 1.2 ปิดสวิตซ์ไฟเมื่อไม่ใช้งาน เช่น ในห้องที่ไม่มีคนอยู่ หรือ ที่วีทีไม่มีคนดู เป็นต้น
 - 1.3 ดึงปลั๊กไฟออกทุกครั้งเพราะถึงปิดสวิตซ์แล้วกระแสไฟฟ้ายังไหลเข้าทางปลั๊กได้
 - 1.4 ปรับอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศไว้ไม่เกิน 25 องศาเซลเซียส ดีที่สุด ถ้าเย็นกว่านี้หรือร้อนกว่านี้แอร์จะทำงานหนักและกินไฟมากขึ้น

2. ลดการซื้อ

2.1 ลดหีบห่อที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น โฟมหรือพลาสติกไม่คุ้มค่ากับกระบวนการผลิตที่ก่อให้เกิดแก๊สเรือนกระจก

2.2 ลดการซื้อขนมทอดกรอบเพราะยิ่งผ่านกระบวนการแปรรูปมากโรงงานผลิตยิ่งปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์และสิ้นเปลืองพลังงานมาก

2.3 ลดการซื้อสินค้านำเข้ายิ่งนำเข้าไกลก็ยิ่งก่อให้เกิดแก๊สเรือนกระจกจากการขนส่งมากขึ้น

3. ใส่ใจเรื่องกิน

3.1 เลือกกินน้ำเปล่าแทนน้ำอัดลมเพราะน้ำอัดลมนั้นมีการใช้พลังงานในการผลิตที่มากกว่าน้ำเปล่า

3.2 เลือกกินน้ำที่บรรจุในขวดแก้วแทนขวดพลาสติกเพราะขวดพลาสติกต้องผ่านขั้นตอนการผลิตที่ต้องใช้พลังงานในการผลิตมากกว่าและขวดแก้วสามารถนำมาสู่กระบวนการใช้ซ้ำได้

3.3 ซื้อของสดแทนของแช่แข็งเพราะของแช่แข็งใช้พลังงานทำความเย็นเพื่อการแช่แข็งมากกว่าของสด 10 เท่า

3.4 กินเนื้อวัวให้น้อยลงเหตุที่ต้องกล่าวเช่นนี้เพราะว่าเวลาวัวหายใจหรือผายลมจะปล่อยแก๊สมีเทนซึ่งเป็นแก๊สที่ทำให้โลกร้อน ดังนั้นหากมีการลดการกินเนื้อวัวลงก็จะทำให้การเลี้ยงวัวลดน้อยลง อันเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยโลกได้

3.5 ร่วมกันปลูกต้นไม้เพราะต้นไม้ช่วยดูดซับแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ได้เป็นอย่างดี

มนนภา เทพสุด (2552) ได้กล่าวถึง แนวทางที่จะนำมาใช้ป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนมี ดังนี้คือ

1. การหันมาร่วมกันปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง
2. ลดอัตราการเผาไหม้เชื้อเพลิงโดยใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า
3. สนับสนุนให้ใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม เพิ่มมากขึ้น
4. การร่วมกันปลูกป่าไม้ทดแทน เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าที่จะมาช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกจากชั้นบรรยากาศให้มากขึ้น

แนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนที่กล่าวมาสามารถช่วยโลกได้ ผ่อนบรรเทา ระดับความรุนแรงลงได้ก็คือ การพยายามร่วมกันลดปริมาณการเพิ่มขึ้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศ การหันมาร่วมกันปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความพอเพียงและช่วยกันปลูกต้นไม้ช่วยฟอกอากาศ

การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนมีหลายแนวทางในการแก้ไขปัญหาต้องเริ่มจากตัวเราเอง คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบของการดำรงชีวิต เช่น การลดปริมาณขยะ และการสร้างจิตสำนึกปลูกฝังให้ความรู้เด็กและเยาวชนช่วยกันลดโลกร้อน ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการแก้ไขปัญหาไว้ ดังนี้

กษิติก หนูทอง และ ประเสริฐ ภวสันต์ (2551) กล่าวว่า หลายฝ่ายที่ตระหนักถึงปัญหานี้จึงได้เสนอแนวทางสำหรับลดปริมาณและความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทั้งในชั้นบรรยากาศและจากแหล่งผลิตโดยตรงสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 แนวทางหลัก ได้แก่

1. การสร้างสำนึกแก่ประชากรถึงปัญหาภาวะโลกร้อนเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการดำรงชีวิต ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการรณรงค์ในการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกในระหว่าง

การซื้อสินค้า เนื่องจากสามารถลดปริมาณของพลาสติกซึ่งในระหว่างการผลิตก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อีกหนึ่งตัวอย่างคือการส่งเสริมการใช้หลอดไฟประหยัดพลังงานแทนการใช้หลอดไส้ เนื่องจากมีอายุการใช้งานที่นานกว่าและให้แสงสว่างได้ดี

2. การลดปริมาณเชื้อเพลิงประเภทฟอสซิลมาเป็นแหล่งพลังงานสะอาดชนิดอื่น เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์ ชีวมวลหรือนิวเคลียร์ การปรับสภาพเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นก็สามารถลดประมาณการผลิตก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้เช่นกัน

3. การปลูกต้นไม้เพื่อตรึงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกมาจากชั้นบรรยากาศโดยตรง วิธีการนี้สามารถทำได้ง่ายและมีต้นทุนต่ำแต่มีข้อเสียคือต้องใช้เวลาและไม่สามารถกำหนดอัตราการตรึงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้อย่างแม่นยำ

4. ทำการจัดเก็บหรือกำจัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากแหล่งกำเนิด เช่น จากโรงไฟฟ้าหรือโรงแยกก๊าซธรรมชาติ

มณนภา เทพสุด (2554) กล่าวถึง การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน ซึ่งในระหว่างนี้การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาหระหว่างนานาประเทศมีเพียงพิธีสารเกียวโต (Kyoto protocol) อันเป็นมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกขององค์การสหประชาชาติที่มีระดับจัดการและควบคุมโดยกำหนดให้กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วรวม 41 ประเทศเป็นผู้นำในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยเฉลี่ยรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับระดับที่เคยปล่อยในปี พ.ศ.2533 ให้ได้ภายในปี พ.ศ.2551-2555 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 และกำลังจะสิ้นสุดพันธกรณีช่วงแรกลงในปี พ.ศ.2555

นอกจากนี้แล้ว แต่ละประเทศยังได้แสดงความตื่นตัวออกมาร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนกันมากยิ่งขึ้นดัง เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่บรรยากาศด้วยสัดส่วนที่มากถึงร้อยละ 25 ของปริมาณทั้งหมด แต่ปฏิเสธการเข้าร่วมลงนามให้สัตยาบันในพิธีสารเกียวโตด้วยเหตุผลไม่ต้องการลดอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภายในประเทศก็ได้เคลื่อนไหวเสนอที่จะลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงให้ได้ร้อยละ 17 จากระดับของปี พ.ศ.2548 ภายในปี พ.ศ.2563 ซึ่งนับว่าเป็นค่าตัวเลขที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับข้อเสนอแนะในรายการประเมินฉบับที่ 4 ของ IPCC ที่ระบุให้กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ต้องลดการปล่อย

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงร้อยละ 25-40 ซึ่งต่ำกว่าการปล่อยในปี พ.ศ.2533 ให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2563

จีนเป็นประเทศที่ปล่อยปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลกแทนที่ สหรัฐอเมริกา กิ่วางเป้าหมายจะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงให้ได้ร้อยละ 40-45 จาก ระดับของปี พ.ศ.2548 ภายในปี พ.ศ.2563 ล่าสุดนี้มีรายงานการพัฒนาเพื่อลดปริมาณคาร์บอนของ จีนระบุว่าแม้ว่าจีนจะเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุดในโลก แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2553 ที่ผ่านมามีจีนสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้มากที่สุดในโลกเช่นกัน ลดลงได้ถึง 1,500 ล้านตัน

สำหรับประเทศไทยนั้นก็ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างต่อเนื่อง โดยมีerkกำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในพิธีสารเกียวโต และวางแผน ทางการควบคุมและลดปริมาณการเพิ่มขึ้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศ ให้คงอยู่ ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อระบบภูมิอากาศนั้นมี 3 ระดับ ดังนี้

1. การลดอัตราการก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศ
2. การกำจัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกจากชั้นบรรยากาศ
3. การกำจัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกปล่อยออกมาจากแหล่งผลิต

การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน หากทุกฝ่ายให้ความสนใจและร่วมมือกันแก้ไขกันอย่าง จริงจังไม่ทำให้ปัญหามานปลายไปมากกว่านี้ และสามารถบรรเทาผลอันร้ายแรงที่อาจจะเกิดขึ้นใน อนาคตเพื่อให้ความรุนแรงลดลงอยู่ในระดับที่พอจะรับมือได้ และอาจจะชะลอปรากฏการณ์โลก ร้อนให้ช้าลง กินเวลานานขึ้น สิ่งที่เราพอจะทำได้ตอนนี้คือพยายามลดการผลิตแก๊สเรือนกระจก ลง ลดใช้พลังงาน ปลูกต้นไม้ช่วยฟอกอากาศให้กับโลกและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดใน ทุกกิจกรรมในภาคการผลิตและการบริโภค เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนน้อยที่สุด และ หาแนวทางส่งเสริมให้มีกิจกรรมการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนอย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืนด้วยการเผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้สู่การปฏิบัติในทุกโอกาสจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการลด อัตราการเกิดภาวะโลกร้อนได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ยุพา ศรีสุข (2549) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการแสดงบทบาทสมมติและการตอบคำถาม ประกอบนิทานต่อการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติและการตอบคำถามประกอบนิทาน และเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการแสดงบทบาทสมมติและการตอบคำถามประกอบนิทาน กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านสะบ้าย้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 3 อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนกลุ่มทดลอง จำนวน 10 แผน แผนการสอนกลุ่มควบคุมจำนวน 10 แผน นำแบบวัดการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยจำนวน 25 ข้อ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทานมีการรับรู้วินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการตอบคำถามประกอบนิทานมีการรับรู้วินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อมรา ตั้งบริบูรณ์รัตน์ (2550) ทำการวิจัยเรื่อง การปรับนิทานชาดกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ศึกษาการปรับนิทานชาดกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนสุภวิทยาสังเกตสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานชาดกที่มีผลต่อความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 6 แผน และแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การปรับนิทานชาดกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีคะแนนความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษณา สังข์ระวีประชา และ ประภาพร ปาจิตร (2551) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อวินัยในตนเองของ

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความมีวินัยในตนเองและเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็น ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวชิรสารศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสังเกตความมีวินัยในตนเอง แผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ 4 แผน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับสูง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมีวินัยในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิตยา ดอกกะถิน (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปี 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน จำนวน 15 แผน และแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยผลการวิจัยปรากฏว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุณี ศรีเฟือก (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ และเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ กับระดับความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาล 1 โรงเรียนชุมชนเทศบาลวัด

ปาโมกษ์ (นรสีหวิทยาคาร) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้แผนจัดกิจกรรมการเล่า นิทานประกอบภาพด้วย การตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ แบบประเมินความ ฉลาดทางอารมณ์ แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการแสดงบทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรม ทางสังคมสูงกว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยคำถามและ ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับสูง มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมสูง กว่าเด็กปฐมวัยที่มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับกลางและระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ไม่มี ปฏิสัมพันธ์กับระดับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จึงไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กปฐมวัย

เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อนในเด็กปฐมวัยมีค่อนข้างจำกัดผู้วิจัยจึงขอ นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะโลกร้อน โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กในระดับประถมศึกษา ตอนต้น มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลรวบรวมไว้ดังนี้คือ

ชนากานต์ เพชรประสิทธิ์ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผล การใช้และความพึงพอใจหนังสือการ์ตูนเรื่องภาวะโลกร้อนสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือหนังสือการ์ตูนเรื่องภาวะ โลกร้อน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละและ t-test ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนน ทดสอบหลังเรียนของนักเรียน มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือการ์ตูนในระดับพึงพอใจ มาก

อดุลยภาคย์ คำเพราะ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการเรียนรู้เรื่องภาวะโลกร้อนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้เรื่องภาวะโลกร้อนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบวัดผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดการเรียนรู้รายบุคคลวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องภาวะโลกร้อน จำนวน 6 หน่วย ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าชุดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.44/86.33 และ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.73 แสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

สันติ สีลา (2553) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น หน่วยภาวะโลกร้อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยภาวะโลกร้อนที่มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนด้วยความพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยภาวะโลกร้อนที่มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ศึกษาพฤติกรรมการนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น ในหน่วยการสอนภาวะโลกร้อน แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนด้วยความพอเพียง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 75 ความสามารถในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนด้วยความพอเพียงของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 75 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 60 พฤติกรรมการนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันคิดเป็นร้อยละ 50

งานวิจัยในต่างประเทศ

Clore and Bray (1978) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสองแห่ง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทานนั้น เมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที พบว่าเด็กชายเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ก็ทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า

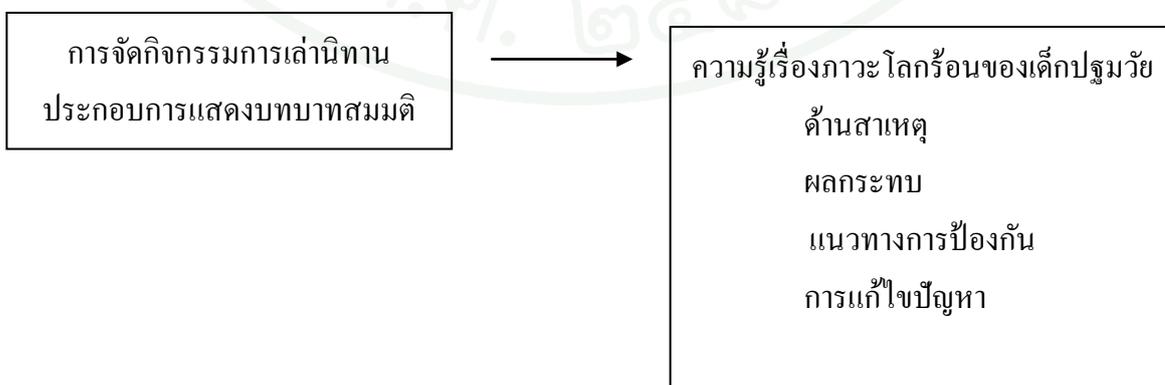
การวัดทัศนคติเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความมั่นคง เด็กชายที่เคยล่าสัตว์ก็เลิกล่าสัตว์โดยแน่นอน ผลการศึกษานี้แสดงว่ามีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติที่มั่นคงของเด็กได้ดี

Amoriggi (1981) ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยเล่า นิทานให้เด็กปฐมวัยฟัง แล้วให้เด็กย้อนกลับและเล่าเรื่องต่อจากผู้วิจัยเป็นเวลา 2 สัปดาห์ เด็ก สามารถเล่านิทานได้ถูกต้อง เรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนามากขึ้นในขณะทำการทดลอง เด็ก สามารถนำเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์และเล่าเรื่องต่อไปหลังทดลองผ่านไป 3 สัปดาห์ จากเอกสาร และงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมของ เด็กปฐมวัย เพราะนิทานจะเป็นสิ่งที่จะโน้มน้าวให้เด็กมีความสนใจ และเกิดการเรียนรู้โดยผ่าน วิธีการที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างชัดเจน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาท สมมติ มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี สามารถช่วยปลูกจิตสำนึก ชี้นำพฤติกรรมที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ลดพฤติกรรมที่มีปัญหาได้ โดยเด็ก ได้เลียนแบบลักษณะพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม เด็กสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันในการประพฤติปฏิบัติตนช่วยกันลดภาวะโลกร้อนได้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้ประมวลและกำหนดกรอบ แนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 94 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้มาด้วยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 31 คน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รูปแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

คะแนน	Treatment	คะแนน
O ₁	X	O ₂

O₁ คือ การทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนก่อนการทดลอง

X คือ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

O₂ คือ การทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนหลังการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ
2. แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและการค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

2. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. ศึกษาแนวการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และตัวอย่างการเขียนแผน การจัดประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. สร้างแผนการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 24 แผน ซึ่งมีกรอบของรายละเอียดดังนี้

4.1 ชื่อกิจกรรม

4.2 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม

4.3 ขั้นตอนการทำกิจกรรม

4.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

4.5 การประเมินผล

5. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของแผนการสอน ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล เนื้อหานิทาน บทสนทนาที่ปรับจากนิทาน 8 เรื่อง (ดูรายชื่อนิทานจากตารางที่ 2)

6. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของแผนการสอน ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล เนื้อหานิทาน บทสนทนาที่ปรับจากนิทาน

7. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ที่ผ่านการตรวจสอบปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ดูรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณา แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ของแผนการสอน ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล เนื้อหานิทาน บทสนทนาที่ปรับจากนิทาน เพื่อพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม

8. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ของแผนการสอน ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล เนื้อหานิทาน บทสนทนา ที่ปรับจากนิทาน จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม

9. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมาเกษตร จำนวน 31 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง และความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เช่น ปรับปรุงภาษาให้ง่ายต่อความเข้าใจ และปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับเรื่องภาวะโลกร้อน

10. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ที่ได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมแล้ว ไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดกิจกรรมต่อไป

การสร้างแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

การสร้างแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและการค้นคว้าเอกสาร ตำรา เพื่อสร้างแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

2. วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของความรู้ในเรื่องภาวะโลกร้อนในเด็กปฐมวัย สาเหตุการเกิด ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา แล้วสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยสร้างแบบทดสอบผลทางความรู้ คือ แบบทดสอบที่มีคำตอบเป็นรูปภาพ เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ใช้เกณฑ์ 1-0 (One Zero Method) ในการให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน แบ่งออกเป็น 4 ชุด ๆ ละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ชุดที่ 1 แบบทดสอบความรู้ด้านสาเหตุของภาวะโลกร้อน จำนวน 5 ข้อ

2.2 ชุดที่ 2 แบบทดสอบความรู้ด้านผลกระทบจากภาวะโลกร้อน จำนวน 5 ข้อ

2.3 ชุดที่ 3 แบบทดสอบความรู้ด้านแนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน จำนวน 5 ข้อ

2.4 ชุดที่ 4 แบบทดสอบความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน จำนวน 5 ข้อ

3. สร้างคู่มือในการดำเนินการทดสอบความรู้เรื่องโลกร้อนให้สอดคล้องกับแบบทดสอบแต่ละชุดที่ได้สร้างขึ้นในข้อ 2

4. นำแบบทดสอบความรู้เรื่องโลกร้อน และคู่มือดำเนินการทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบปรับปรุง ภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของภาพ ความสอดคล้องกับจุดประสงค์

5. นำแบบทดสอบความรู้เรื่องโลกร้อนและคู่มือดำเนินการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในด้านภาษาที่ใช้ ปรับภาพให้ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และจุดประสงค์

6. นำแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน และคู่มือดำเนินการทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบปรับปรุง การใช้ภาษา ความชัดเจนของภาพ ความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และจุดประสงค์

7. นำแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนพร้อมคู่มือดำเนินการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในด้านภาษาที่ใช้ ปรับภาพให้ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และจุดประสงค์

8. นำแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนพร้อมคู่มือดำเนินการทดสอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน อีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในด้านการใช้ภาษา แบบทดสอบบางข้อใช้คำยากเกินไป ผู้วิจัยจึงปรับคำพูดให้ง่ายต่อความเข้าใจปรับภาพให้ชัดเจน ให้สอดคล้องกับ

เนื้อเรื่อง และจุดประสงค์ หลังจากนั้นนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้อง ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1

9. นำแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนพร้อมคู่มือความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร จำนวน 31 คน

10. นำแบบทดสอบความรู้ที่หาค่าความสอดคล้องในเชิงเนื้อหา แล้วนำไปทดสอบความรู้เรื่องโลกร้อนในเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ทำการทดลองโดยกลุ่มตัวอย่างใช้เวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 45 นาที ทำการทดลองในช่วงเวลา 10.10-10.55 น. มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการดำเนินการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำการทดลองด้วยตนเอง โดยดำเนินการทดลองสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 45 นาที ในช่วงเวลา 10.10-10.55 น. ดังนี้คือ วันจันทร์ดำเนินทาน ประดิษฐ์หมวกสวมหัวและจาก วันพุธ ฟังนิทานที่ปรับบทสนทนาแล้ว และซ้อมการแสดง วันศุกร์ซ้อมการแสดง และแสดงจริง

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pretest) ในสัปดาห์ที่ 1 เพื่อทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์

5. เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง (posttest)

ในสัปดาห์ที่ 10 โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการแปลผล

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานประกอบ การแสดงบทบาทสมมติ	วัน	เวลา (ครั้งละ 45 นาที)
ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)	จันทร์	10.10 –10.55.น.
รายชื่อนิทาน		
ดอกไม้กับผีเสื้อ (ผู้แต่งปณิศา ทองมูล)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
โลกป่วย ช่วยที (ผู้แต่งวรัญญา ใจชน)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
ลุงต้นไม้ช่วยโลก (ผู้แต่งวรัญญา ใจชน)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
ลดโลกร้อนกันเถอะ (ผู้แต่งวรัญญา ใจชน)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
นางฟ้าแรมจิตพิชิตโลกร้อน (ผู้แต่งวรัญญา ใจชน)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
ควีนพิชิตทำลายโลก (ผู้แต่งปณิศา ทองมูล)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
ภัยจากขยะ (ผู้แต่งปณิศา ทองมูล)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
ลดไฟฟ้าเพื่อโลก (ผู้แต่งวรัญญา ใจชน)	จันทร์ พุธ ศุกร์	10.10 –10.55.น.
ดำเนินการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)	จันทร์	10.10 –10.55.น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองของเด็กกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า t

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแปลความหมายเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n แทน จำนวนของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดลอง

S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 3 คะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	2	17	3	1	4	17	5
2	2	18	4	2	5	18	5
3	2	19	4	3	5	19	5
4	2	20	4	4	5	20	5
5	3	21	1	5	5	21	5
6	0	22	4	6	5	22	5
7	2	23	3	7	4	23	5
8	1	24	5	8	5	24	5
9	2	25	4	9	5	25	5
10	3	26	3	10	5	26	5
11	3	27	4	11	4	27	5
12	1	28	0	12	4	28	4
13	3	29	3	13	5	29	5
14	2	30	3	14	5	30	5
15	2	31	1	15	4	31	4
16	4	-	-	16	5	-	-

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 2.58$ S.D. = 1.26ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 4.77$ S.D. = 0.43

จากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน หลังการทดลองความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 และมีคะแนนต่ำสุด 4 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน

2. ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อน

ตารางที่ 4 คะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	1	17	3	1	4	17	5
2	1	18	4	2	5	18	5
3	3	19	3	3	5	19	5
4	3	20	4	4	4	20	5
5	1	21	2	5	4	21	5
6	1	22	5	6	5	22	5
7	3	23	4	7	5	23	5
8	4	24	4	8	5	24	4
9	2	25	5	9	5	25	5
10	2	26	2	10	3	26	5
11	3	27	5	11	4	27	5
12	2	28	5	12	4	28	3
13	5	29	2	13	5	29	3
14	5	30	2	14	5	30	4
15	4	31	0	15	5	31	2
16	1	-	-	16	5	-	-

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 2.94$ S.D. = 1.48ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 4.48$ S.D. = 0.81

จากตารางที่ 4 พบว่าคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อน ก่อนการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน หลังการทดลองความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 และมีคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน

3. ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อน

ตารางที่ 5 คะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	1	17	2	1	4	17	4
2	2	18	2	2	4	18	5
3	1	19	3	3	5	19	5
4	0	20	3	4	5	20	5
5	2	21	4	5	5	21	4
6	4	22	3	6	2	22	4
7	1	23	4	7	3	23	5
8	2	24	3	8	5	24	5
9	3	25	4	9	4	25	5
10	2	26	5	10	5	26	5
11	2	27	5	11	5	27	4
12	3	28	1	12	4	28	3
13	0	29	2	13	5	29	5
14	2	30	4	14	5	30	2
15	2	31	2	15	2	31	4
16	3	-	-	16	4	-	-

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 2.48$ S.D. = 1.29ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 4.29$ S.D. = 0.97

จากตารางที่ 5 พบว่าคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.29 และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน หลังการทดลองความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 และมีคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน

4. ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อน

ตารางที่ 6 คะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน	คนที่	คะแนน
1	1	17	3	1	4	17	5
2	0	18	2	2	3	18	5
3	1	19	2	3	4	19	3
4	1	20	2	4	5	20	5
5	2	21	5	5	4	21	4
6	4	22	1	6	2	22	5
7	2	23	2	7	5	23	5
8	2	24	2	8	4	24	5
9	2	25	2	9	4	25	4
10	2	26	5	10	5	26	5
11	1	27	4	11	4	27	5
12	3	28	1	12	5	28	5
13	2	29	1	13	2	29	3
14	1	30	3	14	3	30	5
15	3	31	1	15	5	31	3
16	4	-	-	16	5	-	-

ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 2.16$ S.D. = 1.24ก่อนการทดลอง $\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.96

จากตารางที่ 6 พบว่าคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 และมีคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน หลังการทดลองความรู้ด้านการเกิดภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 และมีคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน สูงสุด 5 คะแนน

การทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทำประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนหลังทำการทดลองสูงกว่าก่อนทำการทดลอง

ผลการทดสอบสมมติฐานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

กลุ่มตัวอย่าง	df	\bar{x}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	2.58	1.26	10.734*	.000
หลังการทดลอง		4.77	0.43		

*p < .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 คะแนน เมื่อนำคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

กลุ่มตัวอย่าง	df	\bar{x}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	2.94	1.48	6.112*	.000
หลังการทดลอง		4.48	0.81		

*p < .05

จากตารางที่ 8 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 คะแนน เมื่อนำคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

กลุ่มตัวอย่าง	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	2.48	1.29	6.455*	.000
หลังการทดลอง		4.29	0.97		

*p < .05

จากตารางที่ 9 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คะแนน เมื่อนำคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)

กลุ่มตัวอย่าง	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	2.16	1.24	8.276*	.000
หลังการทดลอง		4.23	0.96		

*p < .05

จากตารางที่ 10 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คะแนน เมื่อนำคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนมาวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า เด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

(n = 31)					
กลุ่มตัวอย่าง	df	\bar{X}	S.D.	t	p-value
ก่อนการทดลอง	30	10.16	3.25	17.053*	.000
หลังการทดลอง		17.77	2.03		

*p < .05

จากตารางที่ 11 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.16 คะแนน และหลังการทดลองมีคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.77 คะแนน เมื่อนำคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่าเด็กปฐมวัยหลังการทดลองและก่อนการทดลองมีคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือเด็กปฐมวัยมีคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 คะแนน มีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ

2.94 คะแนน มีคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 คะแนน และมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 คะแนน ซึ่งถือว่าความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ได้มุ่งเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ทำให้เด็กไม่เข้าใจถึงสาระการเรียนรู้ แต่หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนเป็นเวลา 8 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 คะแนน มีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 คะแนน มีคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คะแนน และมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คะแนน และความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.77 คะแนน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนเด็กปฐมวัยได้พัฒนาความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อน ผลกระทบการเกิดภาวะโลกร้อน แนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อน และการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า หลังจากได้จัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน โดยให้เด็กปฐมวัยทำแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนสูงกว่าก่อนการทดลอง นั่นแสดงว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน เนื่องมาจากการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติเป็นสื่อที่มีพลังในการสอดแทรกความรู้ เจตคติ ข้อคิดเห็น คุณธรรมจริยธรรมและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและที่ดีในเชิงบวกต่อเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กได้ลงมือกระทำกิจกรรม ร้องเพลง ฟังนิทาน ทายปริศนาคำทาย ดูแผ่นภาพภาวะโลกร้อน ดูวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน เช่น ปลูกต้นไม้ ซักผ้า คัดแยกขยะ และนำของเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นหน้ากากตัวละคร ประดิษฐ์ต้นไม้ แจกัน ที่ดักฝุ่น กระจายหน้าเดียนำมาพับหัวสัตว์ เลือจากหนังสือพิมพ์ เพื่อใช้ประกอบฉาก และแสดงบทบาทสมมติจำลองเหตุการณ์เกี่ยวกับปัญหาสาเหตุผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อน

จากนั้นก็ให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ซึ่งเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินได้มีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทต่าง ๆ การแสดงบทบาทสมมติจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้ดี เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นตอบโต้ตอบสนทนาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ออกมาไปตามจินตนาการตามเนื้อเรื่องได้อย่างเป็นอย่างสนุกสนานมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ในสัปดาห์แรก เมื่อเริ่มทดลองเมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมร้องเพลง คุภาพเกี่ยวกับโลกร้อน ฟังนิทาน เด็กได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทน หมุนเวียนเปลี่ยนกัน ได้แสดงบทบาทสมมติกันทุกคน มีการซ้อมบทแสดง และทดลองแสดงบทบาทสมมติก่อนแสดงจริงในช่วงแรก ๆ สัปดาห์ที่ 1 เด็กไม่ค่อยกล้าแสดงออก ครูต้องคอยกระตุ้น เป็นผู้นำการแสดงให้เด็กทำตาม เด็กจะยังพูดเขินอายต่อเพื่อน ๆ จำบทของตัวเองไม่ค่อยได้ และยังไม่กล้าแสดงออก พูดเสียงเบา เด็ก ๆ ได้แสดงตามเนื้อเรื่องแล้วต่อจากนั้นก็แสดงเองตามจินตนาการหลาย ๆ ครั้ง แต่ในสัปดาห์ที่ 2 เด็ก ๆ มีความสนใจกระตือรือร้นอยากที่จะฟังนิทาน อยากแสดงบทบาทสมมติ และอยากเป็นตัวแทนในการออกมาแสดง เริ่มมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น เด็ก ๆ ซ้อมบทพูดบทแสดงก่อนการแสดง ครูคอยแนะนำกระตุ้น และเป็นผู้ดำเนินเนื้อเรื่อง ในสัปดาห์ที่ 3 เด็ก ๆ ซ้อมบทพูดบทแสดงก่อนการแสดง ครูคอยแนะนำกระตุ้น และเป็นผู้ดำเนินเนื้อเรื่อง เด็ก ๆ พูดตามบทของตัวเองบางคนเริ่มมีความกล้าแสดงออก บางคนก็ยังไม่กล้าแสดงออก พูดน้อย สัปดาห์ที่ 4 เด็ก ๆ มีความสนใจอยากที่จะออกมาแสดง มีความสนใจมากขึ้น นำความรู้เกี่ยวกับโลกร้อนมาสนทนาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน และนำภาพโลกร้อนมาให้เพื่อนดู และอยากแสดงบทบาทมากขึ้น ในสัปดาห์ที่ 5 เด็ก ๆ มีความกล้าแสดงออก พูดเก่งมากขึ้น เขินอายน้อยลง มีความเป็นตัวของตัวเอง อยากที่จะแสดงออก มีความตั้งใจมากขึ้น จำเนื้อเรื่องและบทได้ดีขึ้น เด็กก็แสดงเองได้โดยครูคอยอำนวยความสะดวก สัปดาห์ที่ 6 เด็ก ๆ ฟังนิทานแล้วแสดงบทบาทเองได้ดี มีความอยากที่จะแสดงมาก พูดเอง จำบทบาทของตัวเองได้ดี ครูเป็นผู้ควบคุมการแสดงไปตามจุดมุ่งหมาย สัปดาห์ที่ 7 เด็ก ๆ มีความคล่องแคล่วในการแสดงบทบาทสมมติมากขึ้นตามลำดับ พูดบทบาทของตัวเองไปตามบทและตามตามจินตนาการได้ดี สัปดาห์ที่ 8 เด็กมีความกล้าแสดงออก โดยไม่เขินอาย ๆ แสดงบทบาทของได้เป็นอย่างดี มีความมั่นใจในตนเอง พูดเก่งขึ้น พูดประโยคยาว ๆ ได้ดีขึ้น เด็กสามารถคิดบทบาทเพิ่มเติมเองตามจินตนา มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมากขึ้นในด้านสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และปัญหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติในการที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน เช่น เด็กเริ่มช่วยปิดก๊อกน้ำภายในห้องน้ำในห้องเรียน

ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนผู้วิจัยได้ใช้นิทานที่ผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง โดยให้สอดคล้องกับภาวะโลกร้อนที่กำลังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันรวมทั้งสิ้น 8 เรื่อง แผนการสอน 24 แผน เพื่อใช้ในการสอน สอนสัปดาห์ละ 3 วัน วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 45 นาที วันจันทร์ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนผู้วิจัยนำเข้าสู่โดยเพลง ปริศนาคำทาย และการสนทนาข่าวเหตุการณ์ในปัจจุบันเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน เพื่อสร้างความสนใจ สลับกันไปแต่ละสัปดาห์ ขึ้นสอนเป็นครูเล่านิทาน แล้วให้เด็กได้ประดิษฐ์จากเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น ต้นไม้ การปลูกต้นไม้แก้ว แจกันจากขวดพลาสติก ถึงขยะ ที่ฉีกฝุ่น เสื้อจากหนังสือพิมพ์ เพื่อใช้เป็นฉากและเป็นชุดใส่ในการแสดงบทบาทสมมติ วันพุธทบทวนนิทานที่ปรับเป็นบทสนทนาแล้วประดิษฐ์ที่สวมหัวเป็นตัวละคร พอทำเสร็จได้ฝึกซ้อมแสดง วันศุกร์ช่วยกันจัดฉากการแสดงแต่งตัวเอง ทบทวนบทละครของแต่ละคน แล้วแสดงละครตามบทนิทานที่ปรับแล้วมีเนื้อหาและคำพูดสั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับอมรา ตั้งบริบูรณ์รัตน์ (2550) โดยอาศัยแนวคิดในการปรับนิทานชาดกและความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเด็กปฐมวัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา นานิทานอิงธรรมมาเล่าเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมด้านการป้องกันและดับไฟฟ้า นำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและคติธรรมสอนใจ การฟังนิทานยังช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการทางด้านภาษา ทั้งการฟัง การพูด และการอ่านเกิดพัฒนาการทางด้านสังคม ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีของผู้ฟังและผู้เล่าทั้งแม่กับลูก ครูกับศิษย์ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่น ๆ และสอดคล้องกับ อุดลยภาคย์ คำเพราะ (2552) ได้ศึกษาผลการสร้างชุดการเรียนรู้เรื่องภาวะโลกร้อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยบทเรียนการ์ตูน สื่อประสมเชิงโต้ตอบ หนังสือการ์ตูนความรู้วิทยาศาสตร์ นิทานการ์ตูนเสริมความรู้ และแถบวิดิทัศน์ ซึ่งชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อน การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในฐานะที่มีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมให้เจริญก้าวหน้า มีการคิดค้นกรรมวิธี และสิ่งประดิษฐ์ทางด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันหรือเพื่อประกอบอาชีพ เด็กเข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ มีจิตวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลกอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้เกี่ยวกับการฟังนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน โดยการสอนให้มุ่งยึดเด็กเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกมากที่สุด และมีส่วนร่วมในกิจกรรม ครูเป็นผู้ลดบทบาทลง

เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการฟังจับใจความจากเนื้อเรื่องของนิทาน เด็กได้รับความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน และได้มีโอกาสแสดงบทบาทสมมติ มีความกล้าออกแสดงความคิดเห็นสนทนาโต้ตอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ การวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยในการเลือกใช้นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ นำไปจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก และเหมาะในการนำไปใช้ในการจัดศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ – $5\frac{1}{2}$ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์ เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 94 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ – $5\frac{1}{2}$ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์ เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการแสดง บทบาทสมมติ จำนวน 24 แผน และแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน 4 ตอน ประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่า t

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง (Posttest) สูงกว่าก่อนการทดลอง (Pretest)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยกับ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 ส่วนคะแนนความรู้ด้าน

สาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43

2. ด้านผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้ด้านผลกระทบจากภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยกับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 ส่วนคะแนนความรู้ด้านผลกระทบจากภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

3. ด้านแนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยกับ 2.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.29 ส่วนคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97

4. ด้านการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความรู้การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยกับ 2.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 ส่วนคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อนสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบจากภาวะโลกร้อนแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านผลกระทบจากภาวะโลกร้อนสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านแนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้ด้านการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนสูงกว่าก่อนการทดลอง

5. เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนแตกต่างกันกับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนความรู้เรื่องโลกร้อนในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยมีดังนี้ คือ

1. เนื่องจากการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติเป็นการแสดงออกตามบทนิทานเด็กต้องพูด เด็กจำบทไม่ค่อยได้ ครูผู้สอนควรฝึกให้เด็กซ้อมบทให้มากขึ้น และใช้นิทานเรื่องเดิมมาแสดงซ้ำเพื่อให้เด็กจำบทได้แม่นยำยิ่งขึ้น

2. การแสดงบทบาทสมมติเด็กบางคนไม่ค่อยกล้าแสดงออก ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้เด็กได้ออกมาแสดงบ่อย โดยให้กำลังใจ และควรเพิ่มจำนวนวันให้มากขึ้น เช่น แสดงบทบาทสมมติสัปดาห์ละ 5 วัน วันจันทร์ฟังนิทาน และประดิษฐ์หมวกสวมหัว วันอังคารถึงศุกร์ซ้อมบทการแสดงและแสดงจริงอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา เรื่องละ 2 สัปดาห์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติในเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอื่นที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย
2. ควรมีการศึกษาเรื่องภาวะโลกร้อนโดยจัดกิจกรรมอื่นประกอบ เช่น หนังสือเล่มใหญ่ เล่านิทานไปวาดไป เล่านิทานไปปั้นไป และการประดิษฐ์ศิลปะจากเศษวัสดุเหลือใช้ของเด็กปฐมวัยที่มีต่อความเข้าใจเรื่องภาวะโลกร้อน
3. ควรมีการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องให้เด็กเป็นผู้ช่วยกันคิดต่อเติมเรื่องเองประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2540. หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2546. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. 2551. ภาวะโลกร้อน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สารสนเทศ
สิ่งแวดล้อม.

กษิธิศ หนูทอง และ ประเสริฐ ภวสันต์. 2551. ทางเลือกในการลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์
จากแหล่งผลิตเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน. วารสารสิ่งแวดล้อม. 12 (1): 22-25.

เกริก ชื่นพันธ์. 2539. การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

_____. 2543. การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

กฤษณา สังข์วะระปริษา และ ประภาพร ปาจิตร. 2551. ผลการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรม
เล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่
ที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จันทร์เพ็ญ สุภาพล. 2535. การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบ
ดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จารุณี ศรีเผือก. 2554. การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความฉลาด
ทางอารมณ์ต่างกัน หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถาม
และด้วยการแสดงบทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการการ
เรียนรู้อยู่, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542. การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ศิลปะ
บรรณาการ.
- ชนากานต์ เพชรประสิทธิ์. 2552. ผลการใช้หนังสือการ์ตูนเรื่องภาวะโลกร้อนสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชไมพร สุขสัมพันธ์. 2550. ผลกระทบต่อชาวโลกและประเทศไทย. วารสารสำนักสิ่งแวดล้อม.
10 (2): 1-24.
- ทรงพร สุทธิธรรม. 2534. การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็ก
ปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิสนา แคมมณี. 2544. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2547. ศาสตร์การสอน : พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์
- นันทพร บุญประสม. 2552. ภาวะโลกร้อน (Global Warming). วารสารสังคมพัฒนา. 24 (2):
17-26.
- นิตยา ดอกกะถิน. 2552. ผลการจัดประสบการณ์การแสดงผลบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่
มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- ประไพ แสงดา. 2544. ผลการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของ
เด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรีดา ปัญญาจันทร์ และ ชีวัน วิสาสะ. 2553. การเล่านิทานอย่างไรให้สนุก. กรุงเทพมหานคร: สายธุรกิจโรงพิมพ์.

มนนภา เทพสุด. 2552. ภาวะโลกร้อน: มหันตภัยร้ายจากโลกยุคอุตสาหกรรม. วารสาร
สิ่งแวดล้อม. 13 (1): 46-52.

_____. 2554. มองวิกฤติมหาอุทกภัย 2554 เพื่อแก้ไขวิกฤติภาวะโลกร้อน. วารสาร
สิ่งแวดล้อม. 15 (4):11-22.

ยุพา ศรีสุข. 2549. ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการแสดงบทบาทสมมติและการตอบคำถามประกอบ
นิทานต่อการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปฐมวัยศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รวีวรรณ รังสียาพันธ์. 2533. นิทานและละครหุ่นสำหรับเด็ก. สุราษฎร์ธานี ฝ่ายผลิตเอกสารตำรา
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี.

วรรณิ ศิริสุนทร. 2532. เอกสารคำสอนวิชาการเล่านิทาน. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

_____. 2542. การเล่านิทาน. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ.

วาริ ธีระจิตร. 2540. ความรู้ทางสังคมศึกษาในระดับอนุบาล. ครุศาสตร์. 26 (2) หน้า 50-54.

สันหพัฒน์ อรุณธานี. 2542. นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. กุ่เกิด: โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.

สันติ สีลา. 2553. ผลของการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น
หน่วยภาวะโลกร้อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ 2545. การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ไทโรมเกล้า.

- สุจริต เพียรชอบ. 2531. พัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธารส เนินปลอด. 2550. มหันตภัยโลกร้อน. กรุงเทพมหานคร: อีคิวพลัส.
- อดุลยภาคย์ คำเพราะ. 2552. การสร้างชุดการเรียนรู้เรื่องภาวะโลกร้อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- อมรา ตั้งบริบูรณ์รัตน์. 2550. การปรับนิทานชาดกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อากรณ์ ใจเที่ยง. 2540. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. 2550. ภาวะโลกร้อน มหันตภัยใกล้ตัว. วารสารสิ่งแวดล้อม.
11 (1): 14-21.
- Amorrigi, H.D. 1981. **The Effect of Story Telling on Young Children's Sequencing
Ability, Disserttation Abstracts Internationnal.** 24 (1) :1366 -1367.
- Clore, G.L. and M.R. Bray 1978. **The Effects of Children's Stories on Behavior and
Adttitudes Modeling and Vicarious Role Playing.** Resources in Education (ERIC).
3 : 145.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. อาจารย์จุไรพร รอดเชื้อ โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร
คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร ๑๘๒๒

ที่ ศษ ๐๕๑๓.๑๐๕๐๑/

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู

เนื่องด้วย นางปณิดา ทองมูล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมวิทยานิพนธ์ ของ

รองศาสตราจารย์.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิช สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภาควิชาการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดีที่จะให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป พร้อมนี้ได้แนบโครงร่างวิจัย ๑ ชุด แผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมุติรวมทั้งสิ้น ๒๔ แผน และแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ นางปณิดา ทองมูล ด้วยและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร ๑๘๒๒

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๐๕๐๑/

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร

เนื่องด้วย นางปณิดา ทองมูล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมวิทยานิพนธ์ ของ

รองศาสตราจารย์.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชป สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น ภาควิชาการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดีที่จะให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป พร้อมนี้ได้แนบโครงร่างวิจัย ๑ ชุด แผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมุติรวมทั้งสิ้น ๒๔ แผน และแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ นางปณิดา ทองมูล ด้วยและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร ๑๘๒๒

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๐๕๐๑/

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จู่ไรพร รอดเชื้อ

เนื่องด้วย นางปณิดา ทองมูล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมวิทยานิพนธ์ ของ

รองศาสตราจารย์.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลาริพ สมหาโติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการศึกษามุมมอง
ยิ่งขึ้น ภาควิชาการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดีที่จะให้
คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ จึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป พร้อมนี้ได้แนบ
โครงร่างวิจัย ๑ ชุด แผนการจัดกิจกรรมการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมุติรวมทั้งสิ้น
๒๔ แผน และแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะ โลกร้อนของเด็กปฐมวัย
มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่ นางปณิดา ทองมูล ด้วยและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่เพื่อทำวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร ๑๘๒๒

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๐๕๐๑/

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บข้อมูลเด็กปฐมระดับชั้นอนุบาลปีที่๓

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

เนื่องด้วย นางปณิดา ทองมูล นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย” ภายใต้การควบคุมวิทยานิพนธ์ ของ

รองศาสตราจารย์.ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ชลธิช สมหาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใคร่ขอกความอนุเคราะห์จากท่านในการทดลองและเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๔

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตด้วยจักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุระหว่าง $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$ ปี จัดในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์
2. การดำเนินการสอน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง โดยเป็นผู้นำเข้าสู่แผนการจัดประสบการณ์ที่จัดเตรียมไว้
3. ระยะเวลาในการดำเนินการสอนใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ จำนวน 24 ครั้ง สัปดาห์ละ 3 วันคือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ระหว่างเวลา 10.10-10.55 น. วันละ 45 นาที
4. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัยที่ใช้ในการสอน มีจำนวน 24 แผน ได้แก่
 - 4.1 เรื่องดอกไม้กับผีเสื้อ แผนที่ 1-3
 - 4.2 เรื่องโลกป่วย ช่วยที แผนที่ 4-6
 - 4.3 เรื่องลุงต้นไม้ช่วยโลก แผนที่ 7-9
 - 4.4 เรื่องลดโลกร้อนกันเถอะ แผนที่ 10-12
 - 4.5 เรื่องนางฟ้าเนรมิตพิชิตโลกร้อน แผนที่ 13-15
 - 4.6 เรื่องควีนพิชิตทำลายโลก แผนที่ 16-18
 - 4.7 เรื่องภัยจากขยะ แผนที่ 19-21
 - 4.8 เรื่องลดไฟฟ้าเพื่อโลก แผนที่ 22-24

สัปดาห์ที่ 1 แผนที่ 1 นิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

สอนเวลา 10.10 น. ถึง 10.55 น. เป็นเวลา 45 นาที

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สาระสำคัญ

ความหมายและสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้เด็กบอกสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาของภาวะโลกร้อนได้
2. เพื่อให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว
3. เพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิทานสนทนาแสดงความคิดเห็น
4. เพื่อให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กประสานสัมพันธ์กับตาและมือ
5. เพื่อให้เด็กมีความสุขในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
6. เพื่อให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งได้
7. เพื่อให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

สาเหตุของภาวะโลกร้อนเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนทรัพยากรมนุษย์อย่างรวดเร็วที่แย่งกันใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ ป่าไม้ถูกทำลาย การทำไร่เลื่อนลอย เผาป่า

ผลกระทบของภาวะโลกร้อนควันทันทำให้เกิดโรคมึแพ้ทางเดินหายใจ หมอกควัน และความแปรปรวนของสภาพอากาศหนาวจัด ร้อนจัด เกิดพายุ แผ่นดินไหว แห้งแล้ง

แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนช่วยกันปลูกต้นไม้ ให้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของการตัดต้นไม้ทำลายป่า ชักชวนเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันปลูกต้นไม้

การแก้ไขปัญหาของภาวะโลกร้อนช่วยกันประหยัดน้ำ ไฟ ผลิตภัณฑ์จากต้นไม้ หุุดตัดต้นไม้ งดซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้

ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงตามจินตนาการ
- การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก และความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ในการประดิษฐ์ต่าง ๆ

ด้านอารมณ์จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาตอบโต้สนทนา
- การร้องเพลง
- การฟังเรื่องราวจากนิทาน

ด้านสังคม

- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการทำงานเดี่ยว
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การฟังเรื่องราวนิทาน
- การอธิบายเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน
- การคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

เด็กและครูดูแผนภูมิเพลงผีเสื้อ พร้อมร้องเพลงให้เด็กฟัง 1รอบ เด็กและครูร้องเพลงร่วมกัน

ขั้นสอน

1. ครูเล่านิทานให้เด็กฟังเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้
2. เด็กและครูสนทนาร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถาม ดังนี้
 - ทำไมผีเสื้อไม่พบดอกไม้ (เกิดความแห้งแล้ง ต้นไม้ ดอกไม้ ดายหมด)
 - เพราะอะไรจึงเกิดความแห้งแล้ง (มีคนตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ฝนไม่ตกตามฤดูกาล)
 - ทำไมอากาศจึงเปลี่ยนแปลงร้อนจัด (มีคนเผา ขยะ ป่าไม้ ควันทันปิศาจรถยนต์ฯ)
 - เด็ก ๆ มีวิธีช่วยกันลดโลกร้อนได้อย่างไร (ปั่นจักรยานไปโรงเรียน ปลูกต้นไม้ ฯลฯ)
3. ครูนำภาพสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนมาให้เด็กดูเพิ่มเติมนอกเหนือจากเนื้อหาในนิทาน
4. เด็กและครูช่วยกันเตรียมอุปกรณ์ ทำหน้ากากของตัวละคร เช่น ผีเสื้อ ผีเสื้อตัวอื่น ๆ ลูกพีช คุณแม่ ลูกแก้ว ต้นไม้ ดอกไม้ เพื่อใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมร้องเพลงผีเสื้อพร้อมทั้งเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงตามจินตนาการ

สื่อและอุปกรณ์

1. หนังสือนิทาน และแผ่นภาพสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน
2. แผนภูมิเพลง และเครื่องเคาะจังหวะ
3. กระดาษเทาขาว กระดาษสี 2 หน้า กาว กรรไกร สีเทียน ลวดเย็บกระดาษ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม
2. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 1 แผนที่ 2 นิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

สอนเวลา 10.10 น. ถึง 10.55 น. เป็นเวลา 45 นาที

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สาระสำคัญ

ความหมายและสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้เด็กบอกสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกันและวิธีแก้ไขภาวะโลกร้อน
2. เพื่อให้เด็กสามารถบอกความสำคัญของป่าไม้
3. เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
4. เพื่อให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว
5. เพื่อให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กประสานสัมพันธ์กับตาและมือ

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

สาเหตุของภาวะโลกร้อนเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนทรัพยากรมนุษย์อย่างรวดเร็วที่แย่งกันใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ ป่าไม้ถูกทำลาย การทำไร่เลื่อนลอย และเผาป่า

ผลกระทบของภาวะโลกร้อนคว้นพิษทำให้เกิดโรคมึแพ้ทางเดินหายใจ หมอกควัน และความแปรปรวนของสภาพอากาศหนาวจัด ร้อนจัด เกิดพายุ แผ่นดินไหว และแห้งแล้ง

แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนช่วยกันปลูกต้นไม้ ให้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของการตัดต้นไม้ทำลายป่า ชักชวนเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันปลูกต้นไม้

การแก้ไขปัญหาของภาวะโลกร้อนช่วยกันประหยัดน้ำ ไฟ ผลิตภัณฑ์จากต้นไม้ หักตัดต้นไม้ งดซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้

ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงตามจินตนาการ
- การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

ด้านอารมณ์จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาตอบโต้สนทนา
- การร้องเพลง และการฟังเรื่องราวจากนิทาน

ด้านสังคม

- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การฟังนิทาน
- การฟังเรื่องราวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน
- การคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

เด็กและครูทบทวนนิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

ขั้นสอน

1. ครูนำบทนิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้ที่ปรับเป็นบทสนทนาแล้วนำมาเล่าให้เด็กฟัง และซ้อมบทบาทการแสดง โดยคัดเลือกเด็กออกมาตามจำนวนตัวละครในเรื่อง (เด็กที่เหลือจะได้แสดงในสัปดาห์ต่อไป หมุนเวียนเปลี่ยนไปจนได้แสดงครบทุกคน)
2. เด็กและครูช่วยกันจัดฉากการแสดง ต้นไม้ ดอกไม้ และผีเสื้อ
3. เด็กและครูซ้อมบทบาทการแสดงบทบาทสมมติเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

ขั้นสรุป

เด็กและครูร้องเพลงและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงผีเสื้อตามจินตนาการ

สื่อและอุปกรณ์

1. บทนิทานที่ปรับแล้ว
2. หมวกสวมหัว ฉากต้นไม้ ดอกไม้ ผีเสื้อ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงออก
2. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 1 แผนที่ 3 นิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

สอนเวลา 10.10 น. ถึง 10.55 น. เป็นเวลา 45 นาที

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สาระสำคัญ

ความหมายและสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้เด็กบอกสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางการป้องกันและวิธีแก้ไขภาวะโลกร้อน
2. เพื่อให้เด็กสามารถบอกความสำคัญของป่าไม้
3. เพื่อให้เด็กมีความสุขในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
4. เพื่อให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว
5. เพื่อให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

สาเหตุของภาวะโลกร้อนเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนทรัพยากรมนุษย์อย่างรวดเร็วที่แย่งกันใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ ป่าไม้ถูกทำลาย การทำไร่เลื่อนลอย และเผาป่า

ผลกระทบของภาวะโลกร้อนควันทึบทำให้เกิดโรคมึแพ้ทางเดินหายใจ หมอกควัน และแปรปรวนของสภาพอากาศหนาวจัด ร้อนจัด เกิดพายุ แผ่นดินไหว และแห้งแล้ง

แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อนช่วยกันปลูกต้นไม้ ให้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของการตัดต้นไม้ทำลายป่า ชักชวนเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันปลูกต้นไม้

การแก้ไขปัญหาของภาวะโลกร้อนช่วยกันประหยัดน้ำ ไฟ ผลิตภัณฑ์จากต้นไม้ หักตัดต้นไม้ งดซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้

ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ตามบทบาทสมมติ
- การฟังเรื่องราวจากนิทาน

ด้านสังคม

- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การฟังเรื่องราวนิทาน
- การอธิบายเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนได้
- การสนทนาโต้ตอบ และแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนบทละครก่อนแสดงบทบาทสมมติอีกครั้ง
2. เด็กและครูช่วยกันจัดฉากการแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นสอน

1. เด็กและครูช่วยกันแจกอุปกรณ์หน้าฉากตัวละคร เช่น ผีเสื้อ ผีเสื้อตัวอื่น ๆ ลูกพีช คุณแม่ ลูกแก้ว
2. ครูเล่านิทานพร้อมให้เด็ก ๆ ร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้ โดยครูเปิดเพลงบรรเลงเบา ๆ และให้เด็กแสดงไปตามเนื้อเรื่อง
3. เด็ก ๆ ร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้ โดยครูเปิดเพลงบรรเลงเบา ๆ และให้เด็กเริ่มแสดงไปตามเนื้อเรื่องตามจินตนาการ

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงผีเสื้อพร้อมทั้งเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ

สื่อและอุปกรณ์

1. สัตว์ต่าง ๆ ที่เด็กพบ
2. บทนิทานที่ปรับแล้ว
3. หน้ากากตัวละครตามบท
4. เทปเพลงบรรเลง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและพฤติกรรมการแสดงออก
2. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ภาคผนวก

เพลง ผีเสื้อ

ผีเสื้อเอ๋ย ผีเสื้อแสนงาม เจ้าโบยบินไปตามดอกไม้
 คุณน้ำหวานสำราญใจ สุขกระไรหนอ ผีเสื้อแสนงาม

ผู้แต่ง อ.ศรีนวล รัตนสุวรรณ

นิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

ผู้แต่ง ปณิดา ทองมูล

เช้าวันหนึ่งลูกพี่ขี้ไปเดินเล่นที่สวนดอกไม้หลังบ้าน ทันใดนั้นได้ยินเสียงร้องช่วย
 ด้วย ๆ ดังแผ่วมาเบา ๆ ที่ได้ต้นดอกไม้ ลูกพี่ขี้พบผีเสื้อนอนอยู่ที่พื้นหญ้า ลูกพี่ขี้ค่อย ๆ จับผีเสื้อ
 ขึ้นมา แล้วถามว่า ทำไมเธอจึงเป็นเช่นนี้ ฉันหมดแรงบิน เพราะฉันเที่ยวบินหาดอกไม้จนทั่ว ก็ไม่
 พบ อากาศก็ร้อนมาก ป่าไม้มีน้อยลง มีแต่ความแห้งแล้ง ฉันบินมาเห็นดอกไม้ที่สวนแห่งนี้ แต่ก็ไม่ได้กินก็หมดแรงเสียก่อน ลูกพี่ขี้จึงพาผีเสื้อมารักษาที่บ้าน แล้วเล่าเรื่องให้คุณแม่ฟัง คุณแม่ก็
 เล่าว่าเมื่อก่อนนี้อากาศไม่แปรปรวน มีฤดูหนาวยาวนาน อากาศก็ไม่ร้อนจัด ต้นไม้ก็มีเยอะแยะ
 พวกสัตว์ต่าง ๆ ก็มีมากมาย แต่เดี๋ยวนี้สัตว์ป่าถูกทำลาย บางชนิดสูญพันธุ์ ไม่มีที่อยู่อาศัย ตอนนี้นำ
 ไม้ถูกทำลายอย่างรวดเร็วเพราะการเพิ่มจำนวนของมนุษย์ที่แย่งกันใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติ มีการ
 ถางป่าทำสวน ทำแหล่งท่องเที่ยว และเผาป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย เผาป่าล่าสัตว์ การบริโภคน้ำมัน
 จำนวนมาก ทำให้มีการผลิตมาก สิ้นเปลืองพลังงานที่ใช้ในกระบวนการผลิตมาก ๆ และเกิดก๊าซ
 คาร์บอนไดออกไซด์หรือควันทันพิษนั่นเอง ไปทำลายชั้นบรรยากาศโลก ทำให้เกิดช่องโหว่
 แสงอาทิตย์ส่องแสงมายังโลกโดยตรงทำให้อากาศร้อนมากขึ้น เราจะต้องช่วยกันปลูกต้นไม้ดูแล
 ควันทันพิษ ลดการใช้สินค้า ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า ให้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของการตัดต้นไม้
 ทำลายป่ากับชาวบ้าน ชักชวนเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันปลูกต้นไม้ และให้เพื่อน ๆ ไปบอกคุณพ่อแม่ให้
 งดซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้ เช่น เติงไม้ เท่านั้นแหละ โลกก็จะเย็นลงได้ หลายวันต่อมาผีเสื้อหาย
 ดิแล้วลูกพี่ขี้ก็เอาผีเสื้อไปปล่อยยังสวนดอกไม้ที่หลังบ้านของตน

บทสนทนาปรับจากนิทานเรื่องผีเสื้อกับดอกไม้

- บรรยาย ที่สวนหลังบ้านของลูกพีชปลูกดอกไม้ไว้ ทำให้มีผีเสื้อพากันบินมากินน้ำหวาน
- ลูกพีช ผีเสื้อสวยจัง
- บรรยาย ลูกพีชกำลังรดน้ำดอกไม้อยู่นั้น ได้ยินเสียงผีเสื้อดังมาจากใต้ต้นไม้ อย่างแผ่วเบา
- ผีเสื้อ ช่วยด้วย ๆ
- บรรยาย ลูกพีชตามหาเสียงนั้น พบผีเสื้อได้รับบาดเจ็บจิ้งจ๋อย ๆ จับผีเสื้อขึ้นมาแล้วถามว่า
- ลูกพีช เธอเป็นอะไร
- บรรยาย ผีเสื้อเล่าให้ฟังว่าพื้นที่บริเวณต่าง ๆ แห่งนี้ไม่มีดอกไม้เลย ฉันจึงหมดแรง เพราะไม่ได้กินน้ำหวาน ฉันเห็นดอกไม้ที่บ้านเธอแต่ไม่ทันได้กินก็หมดแรงก่อน ลูกพีชจึงพาผีเสื้อไปรักษาในบ้าน แล้วลูกพีชก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้คุณแม่ฟัง
- คุณแม่ อากาศแปรปรวน
- ลูกแก้ว ทำไมล่ะ
- คุณแม่ ฝนไม่ตกตามฤดูกาล
- ลูกพีช ต้นไม้ตายลง
- บรรยาย คุณแม่เล่าเมื่อก่อนมีต้นไม้มาก แต่เดี๋ยวนี้มีการเผาป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยตัดต้นไม้เอาไปทำที่อยู่อาศัย ทำลายที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า สัตว์ป่าบางชนิดสูญพันธุ์
- ลูกพีช อากาศเป็นพิษ
- ลูกแก้ว ทำอย่างไรดี
- คุณแม่ ปลูกต้นไม้ซิ
- ลูกแก้ว ไม้เผาป่าไป
- คุณแม่ ร่วมมือกันปลูกป่า
- บรรยาย เมื่อผีเสื้อหายดีแล้ว ลูกพีชก็เอาผีเสื้อไปปล่อยในสวนดอกไม้หลังบ้าน
- ลูกแก้ว โชคดีนะผีเสื้อ
- บรรยาย คุณแม่ร่วมมือกับชาวบ้านรณรงค์จัดตั้งโครงการพิทักษ์รักป่าต้นน้ำ ช่วยกันปลูกป่าและดูแลป่า ลูกพีชก็ไปบอกเพื่อนและคุณครูที่โรงเรียนให้เข้าร่วมโครงการช่วยกันปลูกต้นไม้เล็ก ๆ กับคุณครูช่วยกันปลูกต้นไม้บริเวณโรงเรียน

ภาคผนวก จ
คู่มือการใช้แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย มีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบเป็นแบบคำถาม โดยใช้รูปภาพเป็นสื่อแสดงความหมายของการกระทำ ลักษณะ และสิ่งที่เป็นตัวแทน เช่น ภาพใดคือสาเหตุที่ทำให้โลกร้อน

2. การใช้แบบทดสอบ

2.1 ผู้ถูกทดสอบจะได้รับแบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย และ ดินสอ

2.2 ผู้ทดสอบอ่านคำสั่งซ้ำ ๆ และชัดเจนดังนี้ ให้นักเรียนขีดเครื่องหมายกากบาท (x) ทับภาพที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง และอ่านคำถามพร้อมตัวเลือกอย่างละ 2 ครั้ง โดยจับเวลาข้อละ 2 นาที

2.3 ในการทดสอบกำหนดเวลา 45 นาที หลังจากนั้นผู้ทดสอบจะเก็บแบบทดสอบ ทั้งหมดเขียนชื่อ เลขที่ ไว้ที่ด้านหลังแบบทดสอบ

3. เกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบแบบทดสอบเป็นแบบคำถาม นำแบบทดสอบมาตรวจ โดยใช้เกณฑ์ 0 - 1 (One Zero Method) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน แบบทดสอบ มีจำนวน 20 ข้อ

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

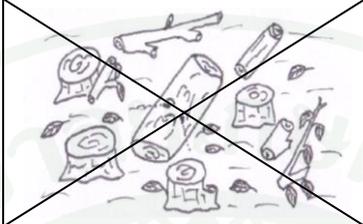
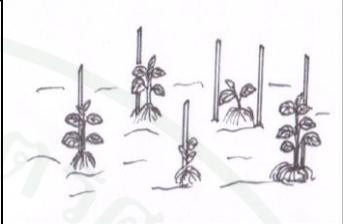

ชื่อ.....

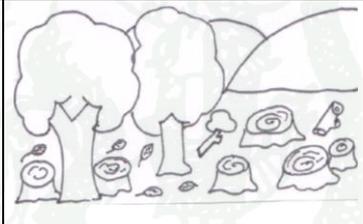
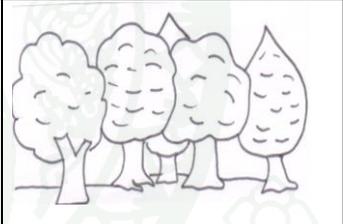
ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับภาพที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

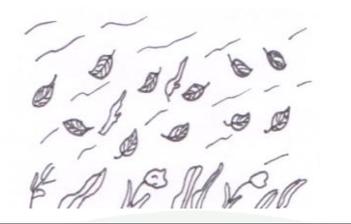
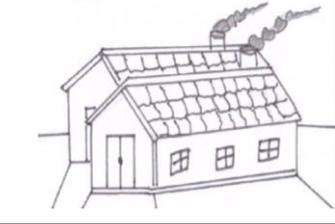
ตัวอย่าง

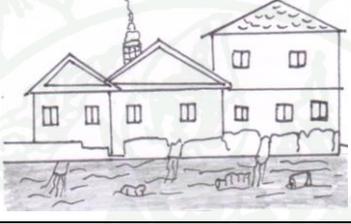
ภาพใดเป็นภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย		
		
ใบไม้ร่วง	ต้นไม้ถูกตัด	ปลูกต้นไม้

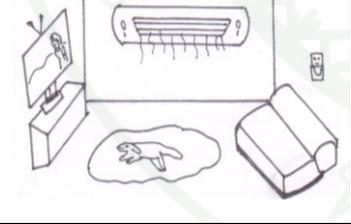
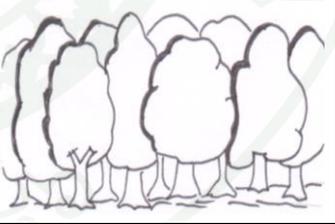
ตอนที่ 1 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

ข้อที่ 1 สาเหตุที่ทำให้ฝนไม่ตกและเกิดความแห้งแล้งคือ		
		
เทวบาลันดาลให้ฝนตก	มีคนลักลอบตัดต้นไม้	มีต้นไม้มากเกินไป

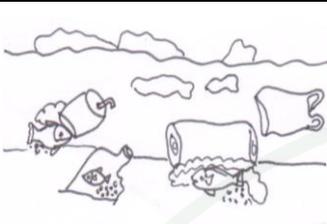
ข้อที่ 2 ภาพใดเป็นสาเหตุที่ทำให้หิมะละลาย (น้ำแข็ง)		
		
หมีขั้วโลกขุดน้ำแข็งหาปลากันมาก (หิมะ)	มีนกเพนกวินมากเกินไป	มีการเผาป่าและเผาเศษไม้แห้ง

ข้อที่ 3 ภาพใดเป็นสาเหตุทำให้อากาศบนโลกเป็นพิษ		
		
คนกวาดเศษขยะบริเวณบ้าน	ลมพัดใบไม้ปลิว	โรงงานปล่อยควันพิษ

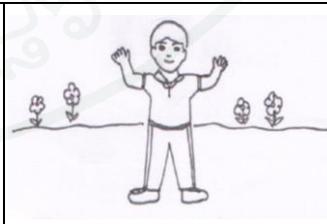
ข้อที่ 4 ภาพใดเป็นสาเหตุที่ทำให้น้ำเสีย		
		
แม่น้ำบริเวณข้างวัดมีปลา อาศัยมาก	อาคารบ้านเรือนปล่อยน้ำซักร้าง	เด็กๆ เล่นน้ำในแม่น้ำ

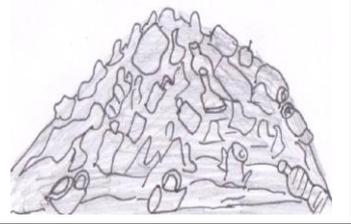
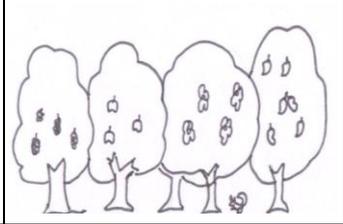
ข้อที่ 5 ภาพใดเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน		
		
คนเปิดเครื่องปรับอากาศกัน มาก	ซักผ้าด้วยมือและใช้แสงแดด ตากผ้า	มีต้นไม้หนาแน่นมากเกินไป

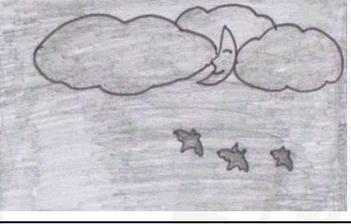
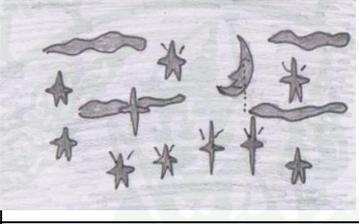
ตอนที่ 2 ผลกระทบที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

ข้อที่ 6 ถ้าทิ้งขยะลงไปในแม่น้ำลำคลองจะทำให้เกิดอะไรขึ้น		
		
ทำให้ปลาที่วางไข่ได้ดี	ทำให้หอยกับปลาที่หลบภัยได้ดี	ทำให้น้ำเน่าเสีย

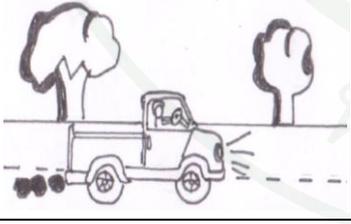
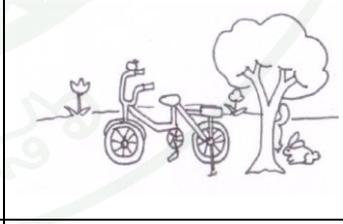
ข้อที่ 7 การตัดต้นไม้ทำลายป่าส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร		
		
ทำให้ฝนตกตามฤดูกาล	ทำให้สัตว์ป่าเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว	เกิดน้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือน

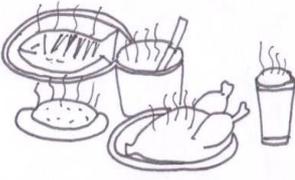
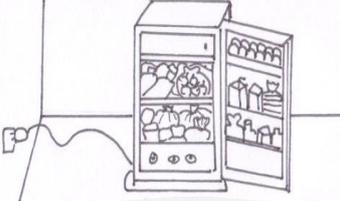
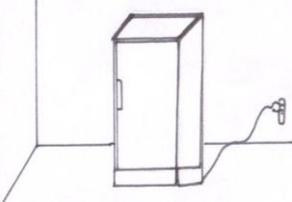
ข้อที่ 8 ถ้าบ้านของเด็กๆ อยู่บริเวณที่มีอากาศไม่ดี มีแค่วันพิษจะทำให้เป็นอย่างไร		
		
สัตว์ป่าจะอดอาหารตายเป็นจำนวนมาก	ทำให้เป็นโรคทางเดินหายใจ	ทำให้ร่างกายแข็งแรงไม่ เป็นโรคได้ง่าย

ข้อที่ 9 เมื่อโลกร้อนจะทำให้เกิดอะไรขึ้น		
		
มีขยะถล่มโลก	หิมะละลายทำให้เกิดน้ำท่วม	ต้นไม้เจริญงอกงามสดชื่น

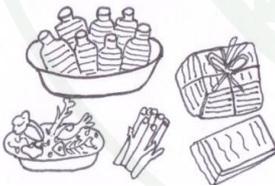
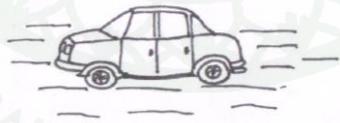
ข้อที่ 10 ถ้าโรงงานปล่อยควันพิษออกมามากๆ จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร		
		
จะทำให้ท้องฟ้ามีดมมืดกลางคืน	ดวงดาวทุกดวงมีสีดำ	อากาศเป็นพิษ

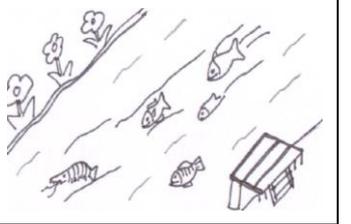
ตอนที่ 3 แนวทางการป้องกันการเกิดภาวะโลกร้อน

ข้อที่ 11 ยานพาหนะอะไรที่ช่วยลดอากาศเป็นพิษได้		
		
รถยนต์	เครื่องบิน	รถจักรยาน

ข้อที่ 12 เด็กๆ จะช่วยกันประหยัดไฟฟ้าด้วยวิธีใด		
		
นำของร้อนแช่ตู้เย็น	นำถุงพลาสติกใส่ของแช่ในตู้เย็นมากๆ	ไม่เปิดตู้เย็นทิ้งไว้

ข้อที่ 13 ต้นไม้สามารถช่วยอะไรต่อโลกได้บ้าง		
		
ช่วยรดควันทันพิชแทนคน	คอยดูแลเด็กให้เล่นปลอดภัย	ทำให้แดดส่องแสงร้อนจ้า

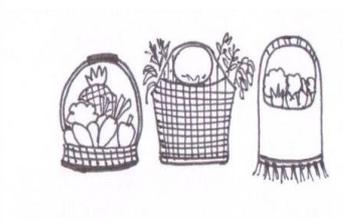
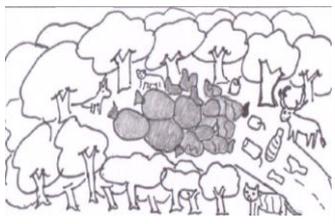
ข้อที่ 14 เด็กๆ สามารถช่วยลดภาวะโลกร้อนได้อย่างไร		
		
คัดแยกขยะ เช่น กระดาษ แล้วนำไปรีไซเคิล	ซื้อรถยนต์คันใหม่	ย้ายบ้านไปอยู่ในป่า

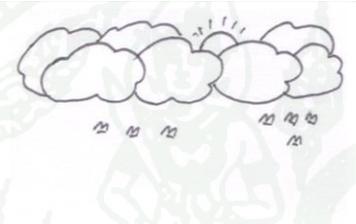
ข้อที่ 15 เด็กๆ จะช่วยรักษาแหล่งน้ำให้ใสสะอาดได้อย่างไร		
		
ลอยกระทงโดยใช้วัสดุทำมาจากโฟม	ไม่ให้เรือแล่นในแม่น้ำ	ไม่ทิ้งขยะลงในลำคลอง

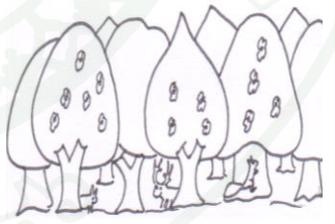
ตอนที่ 4 การแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน

ข้อที่ 16 การใช้น้ำประป็นควรทำอย่างไร		
		
ใช้แก้วลงน้ำประป็น	เปิดก๊อกน้ำขึ้นปาก	ล้างประงและแก้วในถังน้ำ

ข้อที่ 17 การช่วยกันประหยัดน้ำประป็นอย่างเหมาะสมที่สุด		
		
เอน้ำซักผ้าสุดท้ายไปรดน้ำต้นไม้	เอาถ้วยจานไปล้างในคลอง	อาบน้ำวันละ 1 ครั้ง

ข้อที่ 18 เด็กๆ สามารถช่วยลดปริมาณขยะได้อย่างไรบ้าง		
		
นำตะกร้าและถุงผ้าไปจ่ายตลาด	ไปซื้อของมาเก็บไว้ทีละมากๆ	นำขยะไปทิ้งในป่า

ข้อที่ 19 สิ่งที่ทำให้ฝนตกตามฤดูกาล และเป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธาร คือ		
		
เทวดาและนางฟ้า	ก้อนเมฆ	ป่าไม้

ข้อที่ 20 การทำให้อากาศบริสุทธิ์ควรทำอย่างไร		
		
ปิดหน้าต่างบ้านไว้ตลอดเวลา	ตัดกิ่งต้นไม้ออก	ช่วยกันปลูกต้นไม้

ภาคผนวก ข

ภาพการจัดกิจกรรมการดำเนินงานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่อง
ภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

ภาพผนวกที่ 1 ภาพการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-สกุล	นางปณิดา ทองมูล
วัน เดือน ปีที่เกิด	วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2516
สถานที่เกิด	จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ครุอนุบาล
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพมหานคร โทร. 02-579-4627
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	